

Številka: 0072-11/2010/53

Ljubljana, 11. julij 2011

EVA 2008-3211-0009

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

**ZADEVA: Predlog Zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (EVA 2008-3211-0009)
– redni postopek – predlog za obravnavo**

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08 in 38/10 – ZUKN) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (EVA 2008-3211-0009) in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

Prejemniki:

- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za gospodarstvo,
- Ministrstvo za javno upravo,
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- Ministrstvo za kulturo,
- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za obrambo,
- Ministrstvo za okolje in prostor,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za promet,
- Ministrstvo za šolstvo in šport,
- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za zunanje zadeve,
- Služba Vlade RS za razvoj in evropske zadeve,
- Služba Vlade RS za zakonodajo,
- Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko,
- Nacionalna agencija za kakovost visokega šolstva.

2.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:	
<ul style="list-style-type: none"> – dr. Igor Lukšič, minister, – dr. Stojan Sorčan, generalni direktor Direktorata za visoko šolstvo, – mag. Alenka Lisec, vodja Sektorja za priznavanje izobraževanja. 	
2.b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:	
<ul style="list-style-type: none"> – dr. Igor Lukšič, minister, – dr. Stojan Sorčan, generalni direktor Direktorata za visoko šolstvo. 	
3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:	DA
4.a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:	
/	
4.b Predlog za skrajšanje poslovniških rokov z obrazložitvijo razlogov:	
/	
5. Kratek povzetek gradiva	
<p>Osnovni namen Predloga zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (sprememba naslova zakona v RPS dne 11.7.2011) je sprememba dosedanje ureditve sistema priznavanja in vrednotenja izobraževanja zaradi olajšanja postopkov vrednotenja izobraževanja in pravičnejše obravnave tujega izobraževanja.</p> <p>Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (v nadaljevanju: MVZT) s predlogom novega zakona prehaja od koncepta priznavanja tujega izobraževanja in ugotavljanja enakovrednosti h konceptu sprejemanja izobraževanja z izdajo mnenja o tujem izobraževanju in primerljivosti s slovenskim izobraževanjem. Pri tem ne gre za ugotavljanje in podeljevanje novih pravic v RS, temveč za sprejemanje že pridobljenih pravic z zaključenim izobraževanjem v tujini. Pri obravnavanju tujega izobraževanja je potreben odmik od miselnosti, da v tujini pridobljena izobrazba lahko nadomesti določeno izobrazbo, ki se pridobi v slovenskem šolskem sistemu, v vseh pogledih, kot je to bilo pred leti v postopkih nekdanje nostrifikacije. Pojma in postopka, kot sta »nostrifikacija« in »enakovrednost«, sta v mednarodnih izhodiščih in smernicah o priznavanju izobraževanja označena kot preživeta metoda obravnavanja tujega izobraževanja.</p> <p>Nacionalni informacijski centri, kot je tudi slovenski ENIC-NARIC center, ki deluje v okviru MVZT, so institucije/organi, ki v okviru svojih nalog pripravljajo informativno-svetovalna mnenja o izobraževanju. Končno odločitev o sprejetju oziroma priznanju izobrazbe pa sprejmejo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – za namen nadaljevanja izobraževanja posamezne izobraževalne institucije, kot je urejeno že sedaj, – za priznavanje poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti pristojna ministrstva oziroma združenja, ki regulirajo posamezne poklice, – za zaposlovanje v nereguliranih poklicih delodajalec, ki presodi o ustreznosti za zaposlitev na podlagi celotnih kompetenc posameznika in ne zgolj na podlagi dokazila o zaključenem izobraževanju. <p>V evropskem visokošolskem prostoru in šolstvu nasploh se sledi sodobnim trendom priznavanja za zagotovitev poštenega priznavanja (»<i>fair recognition</i>«) in se usmerja na izobraževanje v državi izvora ter eventualne bistvene razlike med izvorno izobrazbo in primerljivo izobrazbo v državi, v kateri prosilec želi uveljavljati svojo izobrazbo, ne pa na iskanje enakovrednosti.</p> <p>Sprememba zakona sledi zgoraj navedenim trendom in cilju deregulacije in zmanjšanja</p>	

postopkovne obremenjenosti ter odprave nepotrebnih administrativnih ovir. Zakon je vključen v program Vlade RS za odpravo administrativnih ovir in zmanjšanje administrativnih bremen za 25 odstotkov do leta 2012 ter med ukrepe za izboljšanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, ki jih je Vlada RS sprejela februarja 2011.

6. Presoja posledic

a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	DA
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumenta razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, - na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR

/samo, če izbere DA pod točko 6a)/

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				

Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva					
II. Finančne posledice za državni proračun					
II. a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:					
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa,projekta	Šifra PP/ Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1	
SKUPAJ:					
II.b Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:					
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa,projekta	Šifra PP/ Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1	
SKUPAJ:					
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:					
Novi prihodki			Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1	
SKUPAJ:					
/OBRAZLOŽITEV:					
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu					
V povezavi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):					
<ul style="list-style-type: none"> - prihodkov državnega proračuna in/ali občinskih proračunov - odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih/projektih sprejetih proračunov - obveznosti za druga javna finančna sredstva (ostali viri), ki niso načrtovani na ukrepih/projektih sprejetih proračunov 					
II. Finančne posledice, ki so načrtovane za državni proračun					
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:					
<ul style="list-style-type: none"> - II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: 					
Navede se proračunski uporabnik, ki financira projekt oz. ukrep; projekt oziroma ukrep, skozi katerega se bodo realizirali cilji vladnega gradiva ter proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b.). V primeru uvrstitve novega projekta oziroma ukrepa v Načrt razvojnih programov se navede:					
<ul style="list-style-type: none"> - proračunskega uporabnika, ki bo financiral nov projekt oziroma ukrep; 					

- projekt oziroma ukrep, skozi katerega se bodo realizirali cilji vladnega gradiva ter
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, ki bodo financirale nov projekt oziroma ukrep je potrebno izpolniti tudi točko II.b., saj je za nov projekt oziroma ukrep možno zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo iz proračunskih postavk, ki financirajo že sprejete oz. veljavne projekte in ukrepe.

- **II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:**

Navede se proračunskega uporabnika, sprejete (veljavne) ukrepe oziroma projekte, ki jih proračunski uporabnik izvaja ter proračunske postavke pripadajoče navedenemu proračunskemu uporabniku in so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov, in iz katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti na obstoječih projektih oziroma ukrepih in/ali novih projektih oziroma ukrepih navedenimi v točki II.a.

- **II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:**

V kolikor se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili na načine določene v točkah II.a. in II.b. je možno povečanje odhodkov in izdatkov proračuna na podlagi določil zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. iz naslova priliva namenskih sredstev EU). Ukrepanje v primeru zmanjšanja prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna./

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR

/

8. Predstavitev sodelovanja javnosti

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na Državnem portalu Republike Slovenije ter na spletni strani predlagatelja. DA

Datum objave: 21. februar– 20. marec 2011

– V razpravo je bila vključena zainteresirana javnost, gradivo »Predlog zakona o priznavanju in vrednotenju izobraževanja« je bilo objavljeno na Državnem portalu Republike Slovenije, e-uprava, v rubriki e-demokracija, ter na spletnih straneh ministrstva.

– Hkrati so bili z dopisom z dne 21. februarja 2011 še dodatno obveščeni, da poteka javna razprava v zvezi z navedenim predlogom zakona:

Ministrstvo za šolstvo in šport, gp.mss@gov.si,

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, gp.mddsz@gov.si,

Ministrstvo za zdravje, gp.mz@gov.si,

Ministrstvo za javno upravo, gp.miu@gov.si,

Ministrstvo za gospodarstvo, gp.mg@gov.si,

Ministrstvo za finance, gp.mf@gov.si,

Nacionalna agencija RS za kakovost v visokem šolstvu, gp.svs@gov.si,

Služba Vlade RS za evropske zadeve, gp.svrez@gov.si,

Informacijska pooblaščenka, gp.ip@ip-rs.si,

Računsko sodišče RS, sloaud@rs-rs.si,

Študentska organizacija Slovenije, info@studentska-org.si,

Univerza v Ljubljani, rektorat@uni-lj.si,

Univerza v Mariboru, rektorat@uni-mb.si,

Univerza na Primorskem, info@upr.si,

Univerza v Novi Gorici, info@ung.si,

Emuni Univerza, university@emuni.si,

Skupnost samostojnih visokošolskih zavodov,

Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture, info@sviz.si,

Neodvisni sindikat delavcev ljubljanske univerze, Tomaz.Sajovic@nsdlu.si,

Sindikata delavcev v vzgojni, izobraževalni in raziskovalni dejavnosti Slovenije, sindikata-vir@sindikata-zsss.si,

Gospodarska zbornica Slovenije, info@qzs.si,

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, info@ozs.si.

– Vzporedno so potekale seje medresorske delovne skupine ter usklajevanja s posameznimi resornimi ministrstvi (Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za šolstvo in šport).

– Na Univerzi v Ljubljani je bil 25. marca 2011 posvet na temo priznavanja izobraževanja, v okviru katerega je bil predstavljen osnutek zakona.

Mnenja, predloge, pripombe so podali:

- Študentska organizacija Slovenije,
- Informacijska pooblaščenka,
- Univerza v Mariboru,
- Služba Vlade za razvoj in evropske zadeve,
- British International School of Ljubljana,
- g. Janez Posedi, vodja skupine 22 sindikatov javnega sektorja.

V okviru medresorske delovne skupine:

- Ministrstvo za javno upravo,
- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve,
- Ministrstvo za šolstvo in šport,
- Ministrstvo za zdravje.

Upoštevani so bili

Predlogi in stališča, prejeti v okviru javne razprave, so bili v pretežni meri upoštevani, če so bili smiselno povezani s pristojnostjo MVZT glede priznavanja in vrednotenja izobraževanja. Niso pa bili upoštevani predlogi, ki so v pristojnosti drugih organov ali institucij oziroma niso bili smiselni.

V celoti so bili upoštevani predlogi in pripombe Informacijske pooblaščenke glede evidenc in informacij javnega značaja.

V pretežni meri so bili upoštevani predlogi Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstva za javno upravo (v nadaljevanju: MJU), Študentske organizacije Slovenije (v nadaljevanju: ŠOS), Univerze v Mariboru (v nadaljevanju: UNI MB), Ministrstva za šolstvo in šport (v nadaljevanju: MŠŠ) v okviru predlogov članice medresorske delovne skupine in g. Janeza Posedija. Delno so bili upoštevani predlogi Ministrstva za zdravje (v nadaljevanju: MZ).

V nadaljevanju so navedeni razlogi za upoštevanje oziroma neupoštevanje posameznih predlogov in pripomb organov oziroma organizacij.

1. Predlog MŠŠ, ŠOS, UNI MB, MZ in g. Posedija k 8. členu osnutka zakona – elementi mnenja

Predlog MŠŠ, ŠOS, UNI MB in g. Posedija, da se določijo obvezni elementi mnenja, je upoštevan. Določeni so obvezni, minimalni elementi mnenja. V mnenju se tako opredeli do vseh elementov, ki so določeni v členu. Mnoge dodatne informacije bodo na voljo tudi v obliki informacij javnega značaja in drugih informacij. V tem smislu sta popravljena tako člen kot komentar k členu.

Ministrstvo za zdravje predlaga k 8. členu

»Predlog osnutka Zakona o priznavanju in vrednotenju izobraževanja v 8. členu določa elemente mnenja, med drugim je v sedmi alineji določeno, da so v mnenju tudi informacije o primerljivosti tujega izobraževanja s slovenskim izobraževanjem. V kolikor ta alineja pomeni, da bo ugotovljeno, da je tuje izobraževanje skladno s slovenskim izobraževanjem, ki je v skladu z minimalnimi pogoji izobraževanja, določenimi v Direktivi 2005/36/ES, potem na predlog 8. člena nimamo pripomb.

V kolikor pa temu ni tako, pa primarno poudarjamo, da Ministrstvo za zdravje ni pristojni organ za ugotavljanje, ali so minimalni pogoji usposobljenosti oz. izobraževanja iz Direktive 2005/36/ES pri posameznemu prosilcu oz. posameznemu študiju izpolnjeni. Zato tudi glede na zahtevo iz drugega odstavka 2. člena Direktive 2005/36/ES predlagamo, da se v primeru poklicev, za katere je bil v okviru EU dosežen konsenz o minimalnih pogojih izobraževanja, še vedno ugotavlja skladnost tujega izobraževalnega programa z določenimi minimalnimi pogoji oz. s slovenskim izobraževanjem. V kolikor Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo ni pristojni organ, predlagamo, da se vključi fakultete oz. izobraževalne institucije.«

Obrazložitev MVZT: (pripomba delno upoštevana)

Osnovni namen novega zakona je sprememba postopka priznavanja, uvrščanja, skladnosti in enačenja tujega izobraževanja s slovenskim, k vrednotenju in izdaji mnenja o elementih tujega izobraževanja ter primerljivosti s slovenskim izobraževanjem. Z informacijo o primerljivosti tujega

izobraževanja s slovenskim torej ne bo ugotovljeno, da je tuje izobraževanje skladno s slovenskim. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 (v nadaljevanju: direktiva) o priznavanju poklicnih kvalifikacij, ki ureja sistem priznavanja kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti, je bila prenesena v slovenski pravni red in je v pristojnosti Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve (v nadaljevanju: MDDSZ). Področna zakonodaja za posamezne skupine reguliranih poklicev, ki je v pristojnosti resornih ministrstev in združenj, določa pogoje za opravljanje posameznih reguliranih poklicev, za koordinacijo izvajanja in za enotno uporabo direktiv in predpisov pa je pristojen organ MDDSZ. MVZT ni pristojno za presojo pogojev usposobljenosti, ki jih določa omenjena direktiva za opravljanje reguliranih poklicev, ter za vsebinsko presojo izobraževanja oziroma izobraževalnih programov, kot se je to izvajalo v nekdanjih postopkih nostrifikacije in sedaj ugotavljanja enakovrednosti tujega naslova s slovenskim. MVZT poudarja, da so v te postopke že sedaj vključene fakultete in druge izobraževalne institucije.

Eden od osnovnih ciljev novega zakona o priznavanju in vrednotenju izobraževanja je tudi odprava enakovrednosti tujega naziva oziroma naslova s slovenskim. Da bi se izognili pravni praznini, je predvideno prehodno obdobje šestih mesecev za ugotavljanje enakovrednosti tujega naziva oziroma naslova s slovenskim v primeru reguliranih poklicev, v katerem se postopki vodijo še po dosedanjem načinu. Po izteku prehodnega obdobja enakovrednosti v okviru postopkov na MVZT ne bo več mogoče ugotavljati. O potrebnih spremembah področne zakonodaje je obveščeno MDDSZ, kot koordinator izvajanja direktive. Pri reguliranih poklicih, za katere bo tovrstni pogoj še vedno določala področna zakonodaja, bo ustrezno potrdilo o skladnosti oziroma enakovrednosti pristojno ministrstvo, ki regulira poklic, lahko pridobilo neposredno od ustrezne izobraževalne institucije oziroma druge institucije, ki o tem lahko kompetentno in strokovno presoja, ali pa bo to pristojni organ uredil na kakšen drugačen način (na primer strokovna komisija).

Sprememba novega zakona sledi ciljem deregulacije in zmanjšanja postopkovne obremenjenosti ter odprave nepotrebnih administrativnih ovir. Dosedanji postopek ugotavljanja enakovrednosti tujega naziva oziroma naslova slovenskemu v okviru postopkov na MVZT predstavlja veliko in nepotrebno administrativno oviro za imetnika listine in za organ. Dober primer urejanja teh postopkov je Zakon o priznavanju poklicnih kvalifikacij zdravnik, zdravnik specialist, doktor dentalne medicine in doktor dentalne medicine ZPPKZ (Uradni list RS, št. 107/2010), primer dobre prakse pa Ministrstvo za okolje in prostor, ki je na podlagi zakona preneslo pristojnost za priznavanje poklicnih kvalifikacij na Inženirsko zbornico in Zbornico za arhitekturo in prostor.

2. Mnenje in pripombe Študentske organizacije Slovenije

Celoten prispevek ŠOS je obširen in skrbno zasnovan ter v celoti odraža problematiko, s katero se srečuje študentska populacija. Poudariti je treba, da MVZT večino predlogov že upošteva v obstoječi ureditvi in jih v skladu z mednarodnimi priporočili tudi izvaja.

ŠOS predlaga, naj se v 11. členu predloga zakona natančneje določi, kateri zavodi so pristojni za priznavanje določenih področij. ŠOS utemeljuje, da je na konkretnih primerih spremljal težave pri priznavanju izobraževanja in vključevanju v nadaljnje izobraževanje na določenih področjih, ki niso bila matična nobenemu od naših visokošolskih zavodov, ali pa se več visokošolskih zavodov ni moglo sporazumeti, kateri je matičen za področje in lahko opravi priznavanje ter diplomanta vključi v izobraževanje.

Obrazložitev MVZT: (predlog se ne upošteva)

Postopek priznavanja izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja tako kot do sedaj ostaja v pristojnosti izobraževalnih institucij. Poudariti je treba, da gre za celotno vertikalno priznavanje, od osnovnih šol do fakultet, in da so zajete vse izobraževane institucije, zato jih je nemogoče v zakonu natančno določiti.

Dvojna narava priznavanja, in sicer ločeno za namen vstopa na trg dela in ločeno za namen nadaljevanja izobraževanja, ostaja, saj je bila uvedena že z zakonom leta 2005 po vzoru večine držav in se je v teh letih pokazala kot najustreznejša. Z vsebinsko primerjavo meril se ugotovi izpolnjevanje pogojev za vpis oziroma nadaljevanje študija na tisti izobraževalni instituciji, na kateri študent želi nadaljevati izobraževanje. Gre za priznanje pravice do nadaljevanja izobraževanja in ne za ugotavljanje enakovrednosti izobraževanja. V zvezi s tem ni mogoče upoštevati predloga k 11. členu, pristojne so vse izobraževalne institucije, glede na to, kam se posameznik želi vključiti za nadaljevanje izobraževanja.

3. Predlog MŠŠ in British International School of Ljubljana k 18. členu osnutka zakona – vključevanje šoloobveznih otrok

MŠŠ predlaga, naj se 18. člen glasi: »*Ne glede na določbe tretjega poglavja tega zakona za vključevanje šoloobveznih otrok s tujimi listinami o izobraževanju v osnovnošolsko izobraževanje osnovna šola na podlagi dokazil ugotovi, v kateri razred se bo otrok vključil. Pri tem šola upošteva predložena dokazila o predhodnem izobraževanju in starost otroka. Šola pri vključitvi otroka lahko upošteva tudi njegovo poznavanje slovenskega jezika.*«

Obrazložitev MVZT:

Po preučitvi predloga MŠŠ je bilo ugotovljeno, da MVZT ni pristojno za določanje kriterijev in meril za vključevanje šoloobveznih otrok. Zaradi tega je bilo predlagano naslednje:

a) Določba 18. člena ostaja enaka, kot je v predlogu osnutka zakona, in sicer: »*Določbe tretjega poglavja tega zakona ne veljajo za vključevanje šoloobveznih otrok s tujimi listinami o izobraževanju v osnovnošolsko izobraževanje.*« Mogoče bi bilo dodati stavek: »*Način in pogoji za vključitev teh otrok so določeni v zakonu, ki ureja osnovno šolstvo.*«

b) Komentar k 18. členu je takšen, kot ga predlaga MŠŠ, sicer nekoliko skrajšan, ker se ponekod navedbe ponavljajo, s tem da se način in pogoji določijo v Zakonu o osnovnem šolstvu, ki je trenutno v javni obravnavi. V ta namen je MVZT preučilo Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o osnovni šoli. Nekateri člani že vsebujejo določbe na primer za učence, ki po vrnitvi iz tujine nadaljujejo izobraževanje, za učence priseljence iz drugih držav, ki jih vključijo v osnovno šolo, in podobno. MVZT predlaga rešitev, naj se dopolni sedanji 5. člen Zakona o osnovni šoli z določbo:

»*V primeru vključevanja šoloobveznih otrok s tujimi listinami o izobraževanju v osnovnošolsko izobraževanje v Republiki Sloveniji, osnovna šola na podlagi dokazil ugotovi, v kateri razred se bo otrok vključil. Pri tem šola upošteva predložena dokazila o predhodnem izobraževanju in starost otroka. Šola pri vključitvi otroka lahko upošteva tudi njegovo poznavanje slovenskega jezika.*«

Z navedenim predlogom je dana možnost ustrezne ureditve vključevanja šoloobveznih otrok in odprave dosedanjih formalnih upravnih postopkov za učence, ki se iz tujine preselijo v RS oziroma se tu nahajajo in se morajo vključiti v osnovnošolsko izobraževanje. Sedanji upravni postopki dejansko niso ustrezna rešitev, saj so starši že glede na Ustavo RS in določbe Zakona o osnovni šoli otroka dolžni vpisati oziroma vključiti v osnovno šolo, ta pa je otroka dolžna sprejeti.

British International School of Ljubljana predlaga črtanje 18. člena, dokler ne bo v šolski zakonodaji ustrezno urejeno predhodno vprašanje statusa otrok s slovenskim državljanstvom, ki se šolajo v mednarodnih osnovnih šolah v RS, in priznavanja javnih listin mednarodnih osnovnih šol v RS.

MVZT je British International School of Ljubljana pojasnilo, da postopek priznavanja za namen nadaljevanja izobraževanja ni namenjen dokazovanju opravljanja osnovnošolskih obveznosti v smislu Zakona o osnovni šoli, temveč izključno prepisu iz tuje šole na slovensko. Zadeva mora biti urejena na ravni MŠŠ. Sprememba 18. člena, ki iz postopka izključuje vključevanje šoloobveznih otrok s tujimi listinami o izobraževanju v osnovnošolsko izobraževanje, je potrebna zaradi povsem nepotrebne administriranja in odločanja v teh zadevah po Zakonu o splošnem upravnem postopku. Z odgovorom, ki ga je MVZT posredovalo na British International School, je bilo seznanjeno tudi MŠŠ.

Ostali predlogi in pripombe članice medresorske delovne skupine MŠŠ so bili obravnavani in usklajeni na srečanjih s posameznimi pristojnimi organizacijskimi enotami na MŠŠ. Šestnajstega marca 2011 je potekalo usklajevanje s Sektorjem za srednje in višje šolstvo, 18. marca 2011 pa s Sektorjem za osnovno šolstvo in Uradom za razvoj šolstva. Navedena so nekatera pojasnila na pripombe MŠŠ:

Pripomba k 7. členu (vrednotenje izobraževanja): Obrazložitev MVZT: Stranka je dolžna zagotoviti dokumentacijo in dokazila, kar izhaja tudi iz Konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji (v nadaljevanju: konvencija), potrebne dodatne poizvedbe pa bo opravil tudi ENIC-NARIC center. Trimesečni rok je običajen tudi v mednarodnih smernicah, seveda je to najdaljši rok, in zadeve, posebej manj zahtevne, so rešene v krajšem času.

Pripomba k 8. členu (elementi mnenja): Obrazložitev MVZT: Glede obveznih elementov mnenja je podrobnejša obrazložitev podana že v točki 1 (stran 8). Zaradi jasnejšega razumevanja so posamezni elementi v komentarju k členom še podrobneje obrazloženi. Poudariti je treba, da sta stopnja in smer v mnenju podani v smislu umeščenosti v državi izvora in primerljivosti s slovenskima, in ne v smislu enakovrednosti.

Pripomba k 9. členu (ugovor zoper mnenje): Obrazložitev MVZT: Ugovorna komisija je bila

sestavljena po temeljitem premisleku tako, da se zagotovi uresničevanje načela instančnosti. Ne sodelujejo tisti organi oziroma člani institucij, ki bi glede na svoje področje dela presojali glede na vsebino študijskih programov, kar ni namen vrednotenja izobraževanja. Sestava komisije je bila usklajena s posameznimi organizacijskimi enotami MŠŠ, prav tako medsebojno strokovno sodelovanje.

4. Mnenje in pripombe Univerze v Mariboru

UNI MB je posredovala pripombe na določbe 7., 8., 9., 14., 17., 21., 23., in 24. člena osnutka Predloga zakona o priznavanju in vrednotenju izobraževanja (v nadaljevanju: zakon). Pripombe in predlogi so bili preučeni, in če so bili smiselni, so bili tudi vključeni v predlog zakona.

Pripomba k 7. členu: *Soglasje imetnika listine, dokumentacija, rok za izdajo mnenja (delno upoštevana)*

Obrazložitev MVZT: Pravni interes je težko definirati in izkazati. Če podatka ne bo mogoče pridobiti iz baze informacij in ne bo pridobljeno soglasje imetnika listine, lahko fizična ali pravna oseba pošlje vlogo v anonimizirani obliki in zaprosi za splošno informacijo o listini. Pojasnilo MVZT glede dokumentacije in roka je že navedeno v predhodni točki 3, stran 10 (pripombe MŠŠ).

Pripomba k 8. členu: *Elementi mnenja (upoštevana)*

Obrazložitev MVZT: je že navedena v točki 1, stran 8.

Pripomba k 9. členu: Pripomba o določitvi roka za izdajo mnenja ugovorne komisije je smiselna in je upoštevana. V določbo je dodan dvomesečni rok za preučitev mnenja in odločitev komisije.

Pripomba k 14. členu: *Postopek priznavanja za namen nadaljevanja izobraževanja, verodostojnost listine (ni upoštevana)*

Obrazložitev MVZT: O poenotenju postopkov je težko govoriti, ker gre za različne študijske programe, v katere se kandidati želijo vključiti. Razlog je v morebitni razliki med vpisnimi pogoji, razlikami med študijskimi programi ter ne nazadnje v avtonomiji univerz. Izobraževalna institucija lahko ugotovi, ali nekdo ima ustrezna znanja, da se vključi v nadaljnje izobraževanje na posameznem študijskem programu. To pa ne izključuje morebitnega poenotenja postopkov priznavanja na nacionalni ravni, vendar je to v pristojnosti samih visokošolskih zavodov v RS in odvisno od njihove pripravljenosti za sodelovanje. Verodostojnost listine preveri organ oziroma institucija, ki dvomi o izvirnosti listine.

Pripombe k 17., 21., 23. in 24. členu (*niso upoštewane oziroma gre le za pojasnilo MVZT*):

Določitev pooblaščenih oseb je v pristojnosti izobraževalne institucije, ki lahko pooblasti več oseb, pri čemer je treba upoštevati, da morajo osebe izpolnjevati pogoje za vodenje postopkov v skladu z določili Zakona o splošnem upravnem postopku.

Legalizacija tujih listin določa Zakon o overitvi javnih listin v mednarodnem prometu (Uradni list RS, št. 61/01). Odprava te formalnosti bo pripomogla k poenostavitvi postopkov.

Predlog zakona že predvideva sprotno in ažurno objavo *informacij javnega značaja* in o že izdanih mnenjih na spletnih straneh, upoštevajoč določbe o varstvu osebnih podatkov. Baza informacij bo dopolnjevana s podatki iz že izdanih mnenj in bo pripomoček pri prepoznavanju tujih listin o izobraževanju, kar je tudi cilj zakona in vrednotenja izobraževanja. Zbirka odločb sama po sebi po mnenju MVZT ne bo pripomogla k enotnemu postopku priznavanja za namen nadaljevanja izobraževanja.

Glede *evidenc* so upoštewane usmeritve in predlogi Informacijske pooblaščenke. Zakon ohranja vodenje zgolj tistih evidenc, ki so potrebne za zagotavljanje transparentnosti v postopkih priznavanja in vrednotenja izobraževanja. Vzpostavljene bodo informacije javnega značaja, katerih namen je opredeljen v 23. členu. Izobraževalne institucije vodijo navedene evidence za svoje potrebe in o tem ne poročajo ENIC-NARIC centru. Po mnenju Informacijske pooblaščenke ni tehtnih razlogov, ki bi opravičevali, da ENIC-NARIC center te podatke pridobiva, glede na to, da so za priznavanje za namen nadaljevanja izobraževanja pristojne izobraževalne institucije.

Nekatere dileme in vprašanja predstavnikov univerz je MVZT pojasnilo tudi na posvetu o priznavanju tujega izobraževanja za nadaljevanje študija, ki ga je 25. marca 2011 organizirala Univerza v Ljubljani.

5. Mnenje in pripombe g. Janeza Posedija

Nekateri predlogi so podobni, kot so jih že predlagali drugi udeleženci javne obravnave, zato se zapisi ne ponavljajo.

Obrazložitev MVZT oziroma pojasnila na vprašanja v sklopu predlogov:

K predlogom k 2. členu (pojmi): člen podrobneje opredeljuje pomen posameznih pojmov, ki so

uporabljeni v tem zakonu. Določeni so ključni pojmi, pri čemer so upoštevani veljavni predpisi na področju vzgoje in izobraževanja v RS, kot tudi pojmi, ki se uporabljajo na področju izobraževanja in priznavanja tako v evropskem kot v širšem mednarodnem prostoru (v Lizbonski konvenciji). Navedena konvencija je najpomembnejši mednarodni pravni temelj, ki določa bistvena izhodišča pri urejanju sistemov priznavanja izobraževanja. Pojmi morajo biti razumljivi tudi v mednarodnem okolju, saj gre pretežno za priznavanje in vrednotenje tujih listin o izobraževanju ter za vrednotenje domačih listin za namene zaposlovanja ali nadaljevanja izobraževanja v tujini.

Zakon ne ureja specializacije v zdravstvu, ker je to v pristojnosti Zdravniške zbornice Slovenije.

Predmet priznavanja in vrednotenja tudi niso različna usposabljanja, licence, tečaji, kot je podrobneje navedeno v 6. členu predloga zakona.

Center ENIC-NARIC ima status sektorja, zato sprememba Uredbe o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v organih javne uprave in v pravosodnih organih ni potrebna.

Listine o izobraževanju, izdane v nekdanjih državah SFRJ pred 25. junijem 1991, že v obstoječi ureditvi veljajo v RS brez priznavanja, lahko pa imetnik kljub temu zaprosi za vrednotenje listine.

Sam postopek priznavanja in vrednotenja izobraževanja je treba opredeliti v zakonu, ureditev le v pravilniku ne bi bila ustrezna.

Ugovorna komisija je bila sestavljena po temeljitem premisleku, da se zagotovi uresničevanje načela instančnosti. Ne sodelujejo tisti organi oziroma člani institucij, ki bi glede na svoje področje dela presojali glede na vsebino študijskih programov, kar ni namen vrednotenja izobraževanja.

Postopki priznavanja za namen nadaljevanja izobraževanja ostajajo takšni kot v dosedanji ureditvi, saj so se izkazali kot najustreznejši. Takšno je tudi stališče izobraževalnih institucij. Predlagana je le poenostavitev dosedanjih postopkov vključevanja šoloobveznih otrok s tujimi listinami. Organ priznavanja za namen nadaljevanja izobraževanja so izobraževalne institucije, ki so z zakonom pridobile javno pooblastilo za odločanje v teh zadevah. Organ priznavanja lahko pri odločanju glede na zahtevek upošteva tudi druge okoliščine. To sta lahko na primer starost imetnika listine in predhodno priznana izobraževanje, izobraževalne institucije pa lahko za namen nadaljevanja izobraževanja upoštevajo tudi dokazila o neformalno pridobljenem znanju.

Za vrednotenje lahko zaprosi imetnik listine ali fizična oziroma pravna oseba, ki predloži soglasje imetnika listine o izobraževanju, na primer delodajalec, izobraževalna institucija ...

Upoštevajoč predlog g. Posedija, je dopolnjen člen v povezavi s stroški izdaje mnenja. Če ugovorna komisija izda dopolnilno ali spremenjeno mnenje, se dodatni stroški na plačajo.

Glede vodenja evidenc so bili upoštevani pripombe in predlogi Informacijske pooblaščenke.

Izmenjave študentov v času študija niso predmet vrednotenja izobraževanja po tem zakonu.

6. Mnenje in pripombe Urada za šolstvo na MŠŠ, mreže Eurydice

Na sestanku med predstavniki MVZT in predstavniki ministrstva, ki je pristojno za opravljanje nalog mreže Eurydice, so bili izpostavljeni naslednji predlogi:

k 2. členu: predlogi k posameznim opredelitvam pojmov,

k 8. členu: kot element manjka področje oziroma smer izobraževanja (*pripomba upoštevana*),

k 9. členu: predlog za ustrežnejšo opredelitev organizacijske enote, ki opravlja naloge mreže Eurydice (*predlog upoštevan*). Glede sestave ugovorne komisije je pojasnjeno, kot je bilo navedeno že v predhodnih komentarjih, da je bila sestavljena na način, da se zagotovi uresničevanje načela instančnosti. Ne sodelujejo tisti organi oziroma člani institucij, ki bi glede na svoje področje dela presojali glede na vsebino študijskih programov, kar ni namen vrednotenja izobraževanja.

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja

Gradivo je bilo 30. maja 2011 poslano v medresorsko usklajevanje vsem ministrstvom in Službi Vlade RS za zakonodajo (v nadaljevanju: SVZ). O medresorskem usklajevanju so bili ponovno obveščeni vsi, ki so v fazi javne razprave podali predloge in pripombe na osnutek zakona.

Pripombe in predloge so poslali:

- Ministrstvo za finance, po dodatni obrazložitvi MVZT je prejeto pozitivno mnenje;
- Služba Vlade RS za zakonodajo s pripombami, ki so bile pretežno upoštevane;
- Ministrstvo za zdravje s pripombami, na katere je podana obrazložitev in so delno upoštevane;
- Ministrstvo za šolstvo in šport s pripombami, na katere je podana obrazložitev za neupoštevanje;
- Ministrstvo za promet z zaposilom za obrazložitev koncepta mnenja oziroma vrednotenja;
- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve s pripombami, na katere je bila podana obrazložitev;
- Ministrstvo za javno upravo s pripombami, na katere je podana obrazložitev in so delno upoštevane;
- Univerza v Ljubljani s predlogi, na katere je podana obrazložitev za neupoštevanje;
- Svet staršev Britanske mednarodne šole v Ljubljani – predlog za umik predloga zakona – neutemeljen;
- ostala ministrstva so posredovala odziv brez pripomb, nekatera pa se niso odzvala.

Ministrstvo za finance po obrazložitvi glede sistemiziranja organizacijske enote ENIC-NARIC center, ki ne bo imelo finančnih posledic za državni proračun, ni imelo več pripomb. Služba Vlade RS za zakonodajo je podala mnenje s pripombami, ki jih je MVZT pretežno upoštevalo in podalo obrazložitev na posamezne pripombe.

Gradivo je bilo uvrščeno na redno sejo Sveta RS za visoko šolstvo dne 13. junija 2011. Predlogi so bili pretežno upoštevani, razen pripombe glede ureditve transnacionalnega izobraževanja v obravnavanem zakonu, katerega izvajanje urejajo Zakon o visokem šolstvu in merila NAKVIS. Upoštevan je bil tudi predlog za spremembo naslova zakona v Zakon o vrednotenju in priznavanju izobraževanja.

V medresorskem usklajevanju smo prejeli pripombe in predloge Univerze v Ljubljani, ki se nanašajo na priznavanje izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja. Večina predlogov ni upoštevana, saj gre za postopke, ki jih izobraževalne institucije urejajo samostojno v okviru splošnega upravnega postopka in niso predmet zakona.

Mnenje s pripombami je podalo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Predlaga, da se kot predmet vrednotenja vključijo tudi tista izobraževanja za poklicne kvalifikacije, ki jih je verificirala država. Pripomba ni bila upoštevana in podana je bila obrazložitev, da ENIC-NARIC center ni pristojen za vrednotenje neformalnih ali drugih izobraževanj, ki ne sodijo v okvir šolskega sistema. Glede oprostitve stroškov za vrednotenje za posamezne skupine prosilcev je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve zaproseno za mnenje.

Ministrstvo za promet je zaprosilo za pojasnilo, kakšne posledice in pravne učinke bo imelo mnenje ENIC-NARIC centra iz 8. člena na ureditev reguliranih poklicev v pomorstvu. MVZT je podalo obrazložitev in zagotovilo, da z novim konceptom ne posega na področje reguliranih poklicev. Mnenje bo vsebovalo le informacijo o šolskem delu kvalifikacije, preverjanje pogojev za usposobljenost za opravljanje posameznega poklica pa je še vedno povsem v pristojnosti posameznega nacionalnega regulatorja, ki te pogoje tudi določa. Pojasnjeno je tudi, da je za regulirane poklice, za katere nacionalni regulator določa kot pogoj enakovrednost tujega naziva/naslova s slovenskim nazivom/naslovom, predvideno prehodno obdobje enega leta (podaljšano iz šestih mesecev v predlogu zakona), ko bo ugotavljanje enakovrednosti potekalo na dosedanji način. Težav na tem področju reguliranih poklicev MVZT v dosedanji praksi ni zaznalo.

Ministrstvo za javno upravo je podalo pripombe in predloge za izboljšanje postopka glede odprave administrativnih ovir in zaprosilo za pojasnila v zvezi z ugovornim postopkom. Pojasnjeno je, da z novim zakonom odpravljamo mnoge administrativne ovire že s tem, ko ne bo več upravnega postopka pri obravnavi tujih listin; to pomeni olajšanje predvsem za imetnike tujih listin zaradi odprave nepotrebnih postopkov, ki so bili ugotovljeni v nekajletni praksi priznavanja. Namen zakona je večja mobilnost in fleksibilnost zaposlovanja imetnikov s tujimi listinami o izobraževanju.

Bistvena odprta vprašanja, ki niso usklajena

- Priloženi so mnenja in pripombe organov, s katerimi gradivo ni povsem usklajeno, ter razlogi in obrazložitev MVZT: mnenje Službe Vlade RS za zakonodajo, Ministrstva za zdravje, Ministrstva za šolstvo in šport.

Služba Vlade RS za zakonodajo (v nadaljevanju: SVZ) je podala mnenje s pripombami (mnenje je priloženo). Večina pripomb in predlogov, ki so pretežno nomotehnične narave, je upoštevana. Niso upoštevani nekateri predlogi za spremembo posameznih pojmov. Pri tem je treba pojasniti, da je MVZT oziroma ENIC-NARIC center pristojen za vrednotenje za celotno vertikalno, torej ne glede na stopnjo, na kateri je bila listina o izobraževanju pridobljena, od osnovnošolskih listin do doktoratov. Določeni so ključni pojmi, pri čemer so upoštevani veljavni predpisi na področju vzgoje in izobraževanja v RS, kot tudi pojmi, ki se uporabljajo na področju izobraževanja in priznavanja tako v evropskem kot v širšem mednarodnem prostoru (v Konvenciji o priznavanju visokošolskih kvalifikacij). Navedena konvencija je najpomembnejši mednarodni pravni temelj, ki določa bistvena izhodišča pri urejanju sistemov priznavanja visokošolskega izobraževanja. Pojmi morajo biti razumljivi tudi v mednarodnem okolju, saj gre pretežno za priznavanje in vrednotenje tujih listin o izobraževanju ter za vrednotenje domačih listin za namene zaposlovanja ali nadaljevanje izobraževanja v tujini.

Nekatere predloge SVZ za nomotehnične spremembe je MVZT želelo ohraniti takšne, kot so, zaradi večje jasnosti, in to je tudi utemeljeno. Ni upoštevana pripomba glede odprave legalizacije listin v 21. členu, saj navedena konvencija predvideva možnost drugačne ureditve v področnem zakonu. Na podlagi navedenega predlog ZPVI ne predvideva več legalizacije.

Glede predloga za zamik uporabe zakona zaradi izvedbe postopkov na področju reguliranih poklicev MVZT pojasnjuje, da je določeno šestmesečno prehodno obdobje, v katerem bo mogoče za regulirane poklice voditi postopke kot po sedaj veljavni ureditvi; s tem je preprečena pravna praznina. Na predlog Ministrstva za zdravje je to obdobje podaljšano na 12 mesecev. Področje reguliranih poklicev v Sloveniji je dejansko treba začeti urejati čim prej. Urediti ga je treba na ravni pristojnih ministrstev in združenj, ki v nacionalni zakonodaji določajo pogoje za regulirane poklice, in ne s postopki priznavanja in vrednotenja izobraževanja. Pri tem morajo sodelovati vsi nacionalni regulatorji poklicev.

Glede sistemiziranja ENIC-NARIC centra smo v pogovorih z Ministrstvom za javno upravo ugotovili, da ne bi smelo priti do težav, prav tako smo prejeli soglasje Ministrstva za finance po dodatnem pojasnilu, da organiziranje tega centra ne prinaša dodatnih bremen za državni proračun. Center dejansko že deluje, le pravilno in ustrezno ga želimo poimenovati, da bo bolj prepoznan tudi v mednarodnem merilu. MVZT računa tudi na hkratni začetek uporabe podzakonskega predpisa, pravilnika, ki določa obrazce, dokumentacijo in stroške.

Ministrstvo za zdravje (v nadaljevanju: MZ) je podalo pripombe v zvezi z ureditvijo reguliranih poklicev (mnenje je priloženo).

Obrazložitev MVZT: Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 (v nadaljevanju: direktiva) o priznavanju poklicnih kvalifikacij, ki ureja sistem priznavanja kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti, je bila prenesena v slovenski pravni red in je v pristojnosti Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve (v nadaljevanju: MDDSZ). MVZT ni pristojno za presojo pogojev usposobljenosti, ki jih določa omenjena direktiva za opravljanje reguliranih poklicev, ter za vsebinsko presojo izobraževanja oziroma izobraževalnih programov, kot se je to izvajalo v nekdanjih postopkih nostrifikacije in sedaj ugotavljanja enakovrednosti tujega naslova s slovenskim. S tem, ko sedanji ZPVI obravnava tudi enakovrednost, Slovenija krši načelo poštenega priznavanja (*fair recognition*) iz Konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji (Uradni list RS, Mednarodne pogodbe, št. 14/99), kateri se je zavezala tudi Slovenija. Tovrstno obliko priznavanja mednarodne institucije s tega področja označujejo kot slabo oziroma nesprejemljivo prakso, države pa pozivajo k spremembam nacionalne zakonodaje. Zato je eden izmed ciljev sprememb zakona odprava ugotavljanja enakovrednosti tujega izobraževanja s slovenskim. V spremljajočem gradivu k predlogu zakona so podrobneje navedeni razlogi za odpravo ugotavljanja enakovrednosti tujega izobraževanja s slovenskim.

Sprememba novega zakona sledi ciljem deregulacije in zmanjšanja postopkovne obremenjenosti ter odprave nepotrebnih administrativnih ovir. Dosedanji postopek ugotavljanja enakovrednosti tujega naziva oziroma naslova slovenskemu v okviru postopkov na MVZT predstavlja veliko in nepotrebno administrativno oviro za imetnika listine in za organ ter ni ustrezen postopek za presojo usposobljenosti za opravljanje reguliranega poklica.

Zdravniška zbornica nas je seznanila s tem, da sedanji postopek priznavanja za regulirane poklice na področju zdravstva na MVZT ni ustrezen, prav tako pa ni ustrezna izdana odločba, ki vsebuje določbo o enakovrednosti tujega naziva oziroma naslova s slovenskim nazivom oziroma naslovom,

konkretno za doktorje medicine.

Iz posameznih primerov izdanih odločb ugotavljamo, da se izdana odločba v postopku priznavanja izobraževanja na MVZT uporablja (zlorablja) za zaposlovanje v reguliranih poklicih v drugih državah EU. Skrb vzbujajoče je dejstvo, da tovrstno priznavanje pomeni le priznanje akademskega izobraževanja, vse bolj pa se potrjuje dvom, da se uporablja za celotno usposobljenost za opravljanje zdravniškega poklica.

Slovenija oziroma pristojni organi, ki regulirajo določene poklice, se morajo resno zavzeti, da bo postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij, ki predstavlja celovito usposobljenost za opravljanje poklica, izveden na ustrezen način.

Predlog MZ, da se podaljša čas uporabe trenutno veljavnega sistema ugotavljanja enakovrednosti strokovnih naslovov iz šestih mesecev na eno leto, je MVZT upoštevalo. Prehodno obdobje je podaljšano na eno leto, v katerem se bodo postopki vodili še po starem, s tem da je treba zaradi možnih zlorab razmisliti o navedbah v sami odločbi, da se odločba ne uporablja v smislu direktive.

Reševanja reguliranih poklicev v področnih zakonodajah se je treba čim prej lotiti. To področje je treba urediti na ravni pristojnih ministrstev in združenj, ki v nacionalni zakonodaji določajo pogoje za regulirane poklice, in ne s postopki priznavanja in vrednotenja izobraževanja.

Obrazložitve k pripombam MZ na predlog zakona so posredovane v vednost tudi koordinatorju za regulirane poklice, Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve.

Ministrstvo za šolstvo in šport (v nadaljevanju: MŠŠ) je podalo pripombe na predlog ZPVI v zvezi s področno zakonodajo, ki določa pogoje za zaposlitev v poklicih na področju šolstva (pripombe so priložene).

Obrazložitev MVZT: Pojasnjeni so popravki, ki so bili na predlog MŠŠ ustrezno upoštevani že v fazi javne razprave. V zvezi z reguliranimi poklici so pojasnila podobna, kot so že navedena pri obrazložitvi na pripombe MZ. S tem, ko sedanji ZPVI obravnava tudi enakovrednost, Slovenija krši načelo poštenega priznavanja (*fair recognition*) iz že navedene konvencije. Med drugim tudi zaradi pozivov državam, naj se uskladijo s konvencijo in začnejo spreminjati zakonodajo, je eden izmed ciljev sprememb zakona odprava ugotavljanja enakovrednosti tujega izobraževanja s slovenskim. Če regulator določenega poklica ali dejavnosti vztraja pri tem, da potrebuje mnenje visokošolskega zavoda ali druge institucije (ki lahko presoja o vsebini izobraževalnih programov in posledično enakovrednosti tujega izobraževalnega programa s slovenskim), sprememba v predlogu zakona nikakor ne onemogoča, da si regulator pridobi tovrstno mnenje, vendar ne z vrednotenjem izobraževanja, ampak pri ugotavljanju izpolnjevanja pogojev za zaposlovanje. V spremljajočem gradivu k predlogu zakona so podrobneje navedeni razlogi za odpravo ugotavljanja enakovrednosti tujega izobraževanja s slovenskim v novem zakonu.

Vsebinska primerjava izobraževalnih programov je povsem neprimeren pristop. Priznati oziroma ovrednotiti je treba izobraževanje tako, kot je – iskanje enakovrednega slovenskega programa pa vodi k nepoštenemu priznavanju. Seveda pa ni nujno, da tako področje sploh obstaja v Sloveniji. MVZT oziroma ENIC-NARIC center ni pristojen niti kompetenten organ za izvedbo ugotavljanja primerljivosti vsebin študijskih programov. Izobraževalni programi se pripravljajo, sprejemajo, potrjujejo oziroma akreditirajo na drugih institucijah. Iz izkušenj v sedanjih postopkih ugotavljanja enakovrednosti v določenih primerih ni bilo enotnega mnenja stroke, za katero področje gre.

Prehodne in končne določbe novega zakona urejajo možnost izvajanja postopkov ugotavljanja enakovrednosti prek MVZT še v določenem prehodnem obdobju po začetku uporabe novega zakona. S tem je omogočeno, da se področna zakonodaja za opravljanje reguliranih poklicev in reguliranih dejavnosti v RS v tem obdobju po potrebi prilagodi. Prehodno obdobje je bilo na predlog drugih resorjev iz šestih mesecev podaljšano na eno leto.

Odzvali so se Svet staršev Britanske mednarodne šole v Ljubljani, Odbor staršev Francoske šole v Ljubljani in Svet staršev QSI Mednarodne šole v Ljubljani. Zahtevajo umik predloga sprememb zakona zaradi, navajamo, »neurejenih razmer na področju izobraževanja šoloobveznih otrok na mednarodnih osnovnih šolah«. Zahtevajo umik 18. člena predloga zakona, ki odpravlja priznavanje izobraževanja za vključevanje šoloobveznih otrok s tujimi listinami o izobraževanju v osnovnošolsko izobraževanje v Sloveniji. O zadevi je obveščeno Ministrstvo za šolstvo in šport, pošiljateljji pripomb pa so obveščeni, da MVZT ne vidi razloga, zakaj bi bil potreben postopek priznavanja v primerih, ki jih navajajo, saj je zakon namenjen le za prehod otrok iz tuje šole v slovensko, za kar pa v teh primerih ne gre. Problem, ki ga v dopisu navajajo starši, se mora urediti v zakonodaji, ki ureja osnovno šolstvo. Zaradi obravnave te teme so se sestali predstavniki obeh

ministrstev. MVZT je Ministrstvu za šolstvo in šport posredovalo konkreten predlog za ureditev, vendar ni prejelo odziva.

MVZT vztraja, da se dosedanji postopki priznavanja za vključevanje šoloobveznih otrok odpravijo, je pa dolžno opozoriti, da je zaradi predloga Službe Vlade RS za zakonodajo ureditev v 18. členu predloga zakona prenesena v 1. člen zakona. MVZT mora na to opozoriti, da ne bi prišlo do nesporazuma, da je člen morda umaknjen iz predloga zakona; dejansko je le prenesen. Členi zakona v zvezi s to spremembo so ustrezno preštevilčeni.

10. Gradivo je lektorirano: **DA**

11. Zahteva predlagatelja za

a)	obravnavo neusklajenega gradiva	NE
b)	za nujnost obravnave	NE
c)	obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	NE

12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Nacionalnega programa o visokem šolstvu **DA**

13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade **DA**

14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. ... z dne ...

**Dr. Igor Lukšič,
MINISTER**

ZAKON O VREDNOTENJU IN PRIZNAVANJU IZOBRAŽEVANJA**I. UVOD****1 OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA**

Veljavni Zakon o priznavanju in vrednotenju izobraževanja (Uradni list RS, št. 73/04 – v nadaljevanju: ZPVI), ki se uporablja od leta 2005, ureja področje priznavanja in vrednotenja izobraževanja v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: RS). Zakon je uvedel dvotirnost priznavanja po vzoru ureditve v večini evropskih držav, in sicer gre za dve temeljni pravici, ki izhajata iz izobraževanja: nadaljevanje izobraževanja na višji ali enaki ravni ter opravljanje poklica, za katerega je bil imetnik listine usposobljen. V postopku priznavanja za namen izobraževanja stranka uveljavlja pravico do nadaljevanja izobraževanja, medtem ko sta v postopku priznavanja tuje listine o izobraževanju za namen zaposlitve stranki omogočeni vključitev na slovenski trg delovne sile ter uporaba v tujini pridobljenega naziva poklicne in strokovne izobrazbe ter strokovnega oziroma znanstvenega naslova. Glede na namen uporabe tujega izobraževanja v RS so ustrezno ločene tudi pristojnosti za priznavanje. Za priznavanje izobraževanja za namen zaposlitve v RS je pristojno Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (v nadaljevanju: MVZT), in to za celotno vertikalo, kar izhaja iz medsebojnega dogovora ob razdružitvi nekdanjega Ministrstva za šolstvo, znanost in šport. Za priznavanje, s katerim želi imetnik tuje listine o izobraževanju nadaljevati izobraževanje v RS, je pristojna tista izobraževalna institucija, na kateri želi oseba nadaljevati izobraževanje.

Pravna podlaga v postopkih priznavanja izobraževanja je poleg obstoječega Zakona o priznavanju in vrednotenju izobraževanja tudi Pravilnik o obrazcih, dokumentaciji, stroških in načinu vodenja evidenc v postopkih priznavanja in vrednotenja izobraževanja (Uradni list RS, št. 6/05, 98/09). Postopki priznavanja izobraževanja se vodijo v skladu z določili Zakona o splošnem upravnem postopku, vsebinsko pa se tuje izobraževanje uvršča v slovenski šolski sistem na podlagi ZPVI v povezavi z zakonodajo, ki ureja visoko, višje, srednje in poklicno izobraževanje. Pri priznavanju v tujini pridobljenega strokovnega oziroma znanstvenega naslova se uporablja Zakon o strokovnih in znanstvenih naslovih (Uradni list RS, št. 61/2006).

RS je podpisnica **Konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij¹ v evropski regiji** (Zakon o ratifikaciji Konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji, Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 14/99, v nadaljevanju: Lizbonska konvencija). Skupaj s komplementarnimi dokumenti je Lizbonska konvencija najpomembnejši mednarodni pravni temelj, ki določa bistvena izhodišča pri urejanju sistemov priznavanja izobraževanja. V skladu s konvencijo mora RS zagotoviti usklajen ter celovit sistem za zagotavljanje uporabe njenih določil. Med drugim so se vse države pogodbenice zavezale k ustanovitvi in vzdrževanju nacionalnih informacijskih centrov, katerih namen je izmenjava informacij med pogodbenicami o visokem šolstvu, kvalifikacijah in postopkih priznavanja v skladu z nacionalnimi zakoni in predpisi. Leta 1993 so se nacionalni centri povezali v mrežo ENIC (*European Network of Information Centres*), v kateri je več kot 50 držav, že od leta 1984 pa deluje mreža NARIC (*National Academic Recognition Information Centres*) (enic-naric.net). Nastala je na pobudo Evropske komisije in jo sestavljajo informacijski centri držav članic in pridruženih članic EU. Sodelovanje v mrežah že poteka na podlagi veljavnega ZPVI, ki določa, da se na MVZT organizira informacijski center, ki v okviru RS in v mednarodnih okvirih opravlja naloge informacijske točke ter naloge na področju priznavanja in vrednotenja izobraževanja. Te naloge opravlja notranja organizacijska enota MVZT – Sektor za priznavanje izobraževanja v Direktoratu za visoko šolstvo.

¹ Visokošolska kvalifikacija v skladu s Konvencijo o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji je opredeljena kot vsaka diploma ali spričevalo, ki ga izda pristojni organ in potrjuje uspešno končan študijski program.

MVZT ugotavlja, da je zaradi implementacije bolonjskega procesa ustvarjanja enotnega visokošolskega evropskega prostora (EHEA – European Higher Education Area), prenove šolskih sistemov in izobraževalnih programov v nacionalnem in mednarodnem okolju, zaradi vedno večje mobilnosti in s tem sprememb mednarodnih smernic medsebojnega priznavanja, treba izboljšati sedanjo prakso, predvsem pri obravnavanju tujega izobraževanja in vključitvi imetnikov tujih listin na slovenski trg dela. Postopke je treba poenostaviti in odpraviti nepotrebne administrativne ovire.

MVZT s predlogom novega zakona prehaja od koncepta priznavanja tujega izobraževanja in ugotavljanja enakovrednosti h konceptu sprejemanja (*acceptance*), zato meni, da upravna odločba pri uveljavljanju izobraževanja za vstop na trg dela ni potrebna, saj ne gre za ugotavljanje in podeljevanje novih pravic v RS, temveč za sprejemanje že pridobljenih pravic z zaključenim izobraževanjem v tujini. Posameznik si je namreč določene pravice z izobraževanjem pridobil že v državi izvora izobraževanja.

V sedanjih postopkih priznavanja izobraževanja je mogoče tudi ugotavljanje enakovrednosti v tujini pridobljenega naziva poklicne oziroma strokovne izobrazbe in strokovnega oziroma znanstvenega naslova slovenskemu nazivu poklicne oziroma strokovne izobrazbe in strokovnemu oziroma znanstvenemu naslovu (v nadaljevanju: enakovrednost). To se je izkazalo kot neustrezna praksa tako v domačem kot v mednarodnem prostoru,² zato se ta postopek v okviru MVZT odpravlja.

Podobno ureditev imajo tudi druge države, nekateri sistemi priznavanja izobraževanja so bili za potrebe spremembe zakona podrobneje preučeni. Najpogostejša in najustreznejša ureditev je takšna, da je

delodajalec tisti, ki presodi, ali bo določenega kandidata zaposlil ali ne, in to ne zgolj na podlagi dokazila o končanem izobraževanju (pridobljenega v Sloveniji ali tujini), ampak na podlagi celotnih kompetenc posameznika, ki jih delodajalec zahteva za določeno delovno mesto. ENIC-NARIC center nudi podporo delodajalcem ter izobraževalnim in drugim institucijam pri ugotavljanju, kakšno izobraževanje je posameznik končal, s pisnim mnenjem ali splošno informacijo o določenem izobraževanju.

Novi zakon je pripravljen v skladu s predlogom Nacionalnega programa visokega šolstva 2011–2020.

Vzpostavlja se ureditev, ki sledi programu in najnovejšim mednarodnim priporočilom na področju priznavanja, ki v skladu z mednarodno primerljivimi merili omogoča uveljavljanje posameznih pravic, ki izhajajo iz listin o izobraževanju posameznikov. Ti pravici sta vključitev v slovenski izobraževalni sistem in hitrejša vključitev na trg dela na podlagi tuje listine o izobraževanju.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljni namen in cilji novega zakona so:

- olajšanje postopkov vrednotenja izobraževanja ter pravičnejša obravnava (tujega) izobraževanja,
- vzpostavitev učinkovitejšega in pravičnejšega sistema obravnave tujega izobraževanja ob upoštevanju spreminjajočih se izobraževalnih sistemov in vse večje raznolikosti študijskih programov (v evropskem prostoru pa tudi globalno),
- uvedba novega načina obravnave tujih listin o izobraževanju z izdajo mnenja na način primerjave tujega izobraževalnega sistema s slovenskim, namesto priznavanja oziroma umeščanja tujega izobraževanja v slovenski šolski sistem,
- omogočanje uveljavljanja posameznih pravic, ki izhajajo iz listin o izobraževanju (kot na primer vključitev na slovenski trg dela in s tem možnost kandidiranja na prosta delovna mesta v

² Andrejs Rauhvargers, Agnese Rusakova: Improving Recognition in the EHEA: Analysis of National Action Plans (Council of Europe higher Education Series NU. 12), 2010.

RS), na način, ki bo v skladu z mednarodno prakso,

- odprava ugotavljanja enakovrednosti v tujini pridobljenega naslova s slovenskim strokovnim oziroma znanstvenim naslovom v okviru Zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja,
- izboljšanje dosedanje prakse v postopkih priznavanja po obstoječem zakonu,
- vzpostavitev baze že izdanih mnenj, ki je lahko ključno orodje za prepoznavanje tujega izobraževanja, na podlagi katerega se želi imetnik tuje listine vključiti na trg dela (orodje za delodajalce, štipenditorje, imetnike listin ...),
- ohranitev postopka priznavanja za namen nadaljevanja izobraževanja, ki je v pristojnosti izobraževalnih institucij,
- deregulacija in zmanjšanje postopkovne obremenjenosti; k odpravljanju birokratskih ovir prispevamo tako, da izboljšujemo preglednost postopkov in se izogibamo več vzporednim postopkom za uveljavitev posamezne pravice.

2.2 Načela

Pri obravnavanju izobraževanja je treba dosledno upoštevati načela, kot so enaka obravnava, preglednost, dostopnost in poštenost, ter pri obravnavi tujega izobraževanja načelo medsebojnega zaupanja v zagotavljanje kakovosti izobraževalnih sistemov in uporabe preglednostnih orodij, kot so kreditni sistem študija, priloga k diplomu in druga orodja.

2.3 Poglavitne rešitve zakona

a) Predstavitev predlaganih rešitev in način reševanja

Preseči in odpraviti je treba pomanjkljivosti, zaznane ob uporabi dosedanjega ZPVI od leta 2005. Osnovno vodilo je prehod z upravnega postopka priznavanja tujega izobraževanja na vrednotenje tega izobraževanja, ali drugače, s priznavanja tujega izobraževanja na sprejemanje (*acceptance*) tega izobraževanja za namen vstopa na trg dela, odprava postopka za enakovrednost tujega naziva poklicne oziroma strokovne izobrazbe ali strokovnega oziroma znanstvenega naslova, ureditev uporabe strokovnega oziroma znanstvenega naslova ter posodobitev postopka za priznavanje tujega izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja v RS.

Prehod od priznavanja izobraževanja za namen zaposlovanja k vrednotenju izobraževanja

Priznavanje izobraževanja za namen zaposlovanja je v veljavnem zakonu postopek, v katerem se imetniku tuje listine z odločbo ugotovi stopnja, v katero se tuje izobraževanje uvršča v slovenski sistem izobraževanja, smer oziroma področje glede na zaključen tuji izobraževalni program, v tujini pridobljen naziv oziroma naslov in lahko tudi enakovrednost v tujini pridobljenega naziva/naslova slovenskemu nazivu oziroma naslovu.

Lizbonska konvencija v poglavju o priznavanju visokošolskih kvalifikacij določa, da država pogodbenica lahko oceni visokošolske kvalifikacije, podeljene v drugi državi pogodbenici, in sicer v obliki: nasveta za zaposlovanje na splošno, nasveta izobraževalnemu zavodu za sprejem v njegove programe ali nasveta kateremu koli organu, pristojnemu za priznavanje. Informativno in svetovalno priznavanje izobraževanja za namen zaposlovanja olajša postopke prosilcem in strokovnim delavcem, postopki so hitrejši in predvsem bolj pravično zaključeni.

Vrednotenje je urejeno kot možnost, da si tako stranka, ki uveljavlja svoje pravice na podlagi določenega izobraževanja (tujega ali domačega) v drugih postopkih, kot tudi organi pridobijo mnenje o določenem izobraževanju. Dejstvo je, da si je imetnik tuje listine o izobraževanju pridobil določene pravice že z zaključenim izobraževanjem in z izdajo listine o izobraževanju v državi izvora.

Mnenje o določenem izobraževanju je neobvezujoče, kar je tudi praksa v evropskem prostoru. Končno odločitev glede zaposlitve, ki temelji na celotni posameznikovi usposobljenosti (izobrazba, delovne izkušnje, dodatna funkcionalna znanja), sprejme delodajalec, v primeru reguliranih poklicev pa pristojni resor oziroma združenje, ki določa pogoje za opravljanje reguliranega poklica oziroma regulirane dejavnosti. Dodatne informacije o posameznem zaključenem izobraževanju lahko nudi priloga k diplomu, ki se v evropskem prostoru vedno bolj uveljavlja.

Iz dosedanjih izkušenj izhaja, da MVZT v postopkih priznavanja izobraževanja ne more v vseh primerih umestiti tujega izobraževanja v slovenski sistem izobraževanja, ne glede na to, da je posameznikovo izobraževanje umeščeno v izobraževalni sistem v izvorni državi. Sektor za priznavanje izobraževanja namreč ugotavlja porast primerov, ko je posameznik v tujini končal javnoveljavni program z ustrežno akreditacijo in umestitvijo v šolski sistem v državi izvora, vendar tovrstno izobraževanje ni umestljivo v slovenski šolski sistem. V to skupino sodijo določeni *Master of Advanced Studies*, ki jih je država izvora z uvedbo nacionalnega ogrodja kvalifikacij izločila iz formalnega šolskega sistema, študijski programi, ki so del šolskega sistema, pa ne vodijo do zaključene stopnje izobrazbe v državi izvora, enoletno izobraževanje po magistrskih študijskih programih, zaključeno na osnovi predhodnega triletnega visokošolskega izobraževanja – torej v skupnem trajanju manj kot pet let oziroma 300 ECTS, kot to za zaključeno drugo stopnjo visokošolskega izobraževanja določa slovenska zakonodaja, in to na istem študijskem področju ipd. Če se tovrstno izobraževanje ne priznava, se s tem krši prosti pretok ljudi v evropskem prostoru, hkrati pa se tovrstna praksa skladno z določbami Lizbonske konvencije šteje kot nepravilno priznavanje (*unfair recognition*).

Enakovrednost v tujini pridobljenega naziva oziroma naslova s slovenskim nazivom oziroma naslovom

Sedanji ZPVI omogoča ugotavljanje enakovrednosti v tujini pridobljenega naziva poklicne oziroma strokovne izobrazbe in strokovnega oziroma znanstvenega naslova slovenskemu nazivu poklicne oziroma strokovne izobrazbe in slovenskemu strokovnemu oziroma znanstvenemu naslovu (v nadaljevanju: enakovrednost). Ugotavlja se le v primeru, da v RS obstaja in se izvaja tujemu izobraževalnemu programu primerljiv izobraževalni program. Z novim zakonom se ukinja ugotavljanje enakovrednosti na MVZT. Razlogi za to spremembo, ki izhajajo iz dosedanje prakse v postopkih ugotavljanja enakovrednosti in iz mednarodnih priporočil, so naslednji:

– MVZT je samo v vlogi posrednika in administratorja

Sedanji postopek ugotavljanja enakovrednosti je neustrezen. Je neekonomičen, dolg in neprilagojen praksi drugih evropskih držav. MVZT ugotavlja, da je v postopkih ugotavljanja enakovrednosti le posrednik zahtevka in administrativna pomoč. Vlogo za priznavanje izobraževanja, ki se lahko nanaša samo na zahtevo o enakovrednosti ali tudi na druge elemente priznavanja (stopnja, smer ipd.), vlagatelj vloži na MVZT. MVZT v primeru zahtevka za enakovrednost visokošolskega izobraževanja pošlje kopijo dokumentacije na ustrezen visokošolski zavod, ki ga je navedel vlagatelj v svojem zahtevku. Tam pripravijo mnenje o enakovrednosti v tujini pridobljenega naslova s točno določenim slovenskim naslovom (v nadaljevanju: mnenje), ki ga podeljuje ta visokošolski zavod. Stroške za mnenje vlagatelj plača neposredno visokošolskemu zavodu, ta pa mnenje posreduje MVZT, ki izda odločbo in jo vroči vlagatelju.

Če je mnenje pogojno pozitivno, MVZT obvesti vlagatelja, da mora opraviti dodatne študijske obveznosti, o katerih se vlagatelj sam dogovarja z visokošolskim zavodom, in šele po opravljenih obveznostih oziroma ko so izpolnjeni zahtevani pogoji enakovrednosti in ko je MVZT obveščeno o opravljenih obveznostih, MVZT izda odločbo.

– Neustreznost pravnega varstva

V delu priznavanja, ki se nanaša na priznavanje enakovrednosti, pravno varstvo ni ustrezno, saj je vlagatelju omogočeno le z upravnim sporom zoper odločbo MVZT. Odgovor na tožbo pripravlja MVZT, pa čeprav se lahko pritožba nanaša le na vsebinski del priznavanja enakovrednosti, za katero je mnenje, ki predstavlja ključni vsebinski del odločbe, pripravil visokošolski zavod.

– Nesmiselnost izdaje odločbe v primeru pogojno pozitivnega mnenja

V primeru pogojno pozitivnega mnenja visokošolski zavod vlagatelju določi opravljanje določenih študijskih obveznosti (izpitolov, izdelavo zaključne naloge, v določenih primerih pa celo udeležbo na predavanjih in vajah). Imetniki tujih listin opravljajo študijske obveznosti po programu tako, kot da bi bili vključeni v program, čemur bi smiselno sledila podelitev slovenske diplome.

– Nekompetentnost MVZT za vsebinsko presojo izobraževalnih programov

Sedanji ZPVI določa, da MVZT v primeru, ko ne prejme mnenja o enakovrednosti v roku 30 dni, samo odloči o enakovrednosti. Določba ni ustrezna, saj MVZT ne more presojeti o vsebini

študijskih programov, ker za to ni usposobljeno in ker bi s tem poseglo v avtonomijo visokošolskih zavodov za podeljevanje slovenskih strokovnih in znanstvenih naslovov (sedma alineja drugega odstavka 6. člena ZViS).

– Neprimerljivost izobraževalnih programov

Zaradi težnje k individualiziranim, k študentu usmerjenim študijskim programom v RS in v svetu se povečuje raznolikost študijskih programov, s tem pa se zmanjšuje možnost za ugotavljanje enakovrednosti. Vedno manj je primerljivih študijskih programov, ki bi vodili k taki stopnji primerljivosti, da lahko govorimo o enakovrednih programih in da bi se na osnovi ugotovljene enakovrednosti lahko uporabljal slovenski strokovni oziroma znanstveni naslov (v visokem šolstvu) oziroma naziv poklicne in strokovne izobrazbe (v srednjem poklicnem, strokovnem izobraževanju). Pogosto vlagatelji neupravičeno zahtevajo ugotavljanje enakovrednosti z neprimerljivimi študijskimi programi ali s študijskimi programi, ki se v RS ne izvajajo več (primer: zahteva za ugotavljanje enakovrednosti tujega »bolonjskega« študijskega programa z dosedanjim študijskim programom, na primer dosedanji univerzitetni študijski programi in dosedanji programi za pridobitev magisterija znanosti, ter s tem naziva ali naslova).

– Spornost podeljevanja slovenskega naziva ali naslova na osnovi tujega izobraževanja

V RS je strokovni oziroma znanstveni naslov del študijskega programa, ki ga izvaja visokošolski zavod. Uporaba slovenskega naziva in naziva na osnovi v tujini zaključenega izobraževalnega programa je sporna, saj je slovenski naziv ali naslov vezan na točno določen slovenski izobraževalni program (drugi odstavek 19. člena ZSZN).

– Enakovrednost kot slaba praksa priznavanja

Mednarodna stroka priznavanje enakovrednosti predstavlja kot slabo prakso priznavanja, ki jo je treba preseči. »Enakovrednost in nostrifikacija sta zastarela koncepta priznavanja in nista združljiva s principi Lizbonske konvencije.« (*Rauhvargers Andrejs, Rusakova Agnese, Improving recognition in the European Higher Education Area: an analysis of national action plans (Council of Europe Higher Education Series No.12), 2010 ISBN 978-92-871-6648-7, zaključki in priporočila.*) Dobra praksa teži k »acceptance« – k sprejetju tujega izobraževanja kot takega ter k primerljivosti in transparentnosti stopenj. Nikakor pa ni pri priznavanju vodilo primerljivost vsebin študijskih programov, še posebej, ko govorimo o priznavanju za namen zaposlovanja v nereguliranem poklicu oziroma dejavnosti.

– Neustreznost postopka enakovrednosti za namen priznavanja poklicne kvalifikacije

Izobraževanje je samo en del celotne poklicne kvalifikacije posameznika. Dosedanji postopek ugotavljanja enakovrednosti na MVZT je del ugotavljanja ustreznosti oziroma usposobljenosti posameznika za opravljanje (reguliranega) poklica ali (regulirane dejavnosti).

Resorno ministrstvo je reguliralo določen poklic oziroma dejavnost z določenimi argumenti, zato lahko le stroka pravilno presodi usposobljenost posameznika za opravljanje reguliranega poklica oziroma dejavnosti kot celote.

Če je na določenih področjih mnenje o enakovrednosti treba ohraniti, si ga lahko pridobi sam pristojni organ, ki regulira določen poklic ali dejavnost, v postopku ugotavljanja posameznikove usposobljenosti za opravljanje poklica. Za visokošolske kvalifikacije si lahko pridobi mnenje od ustreznega visokošolskega zavoda, o enakovrednosti nazivov poklicne in strokovne izobrazbe pa od Centra za poklicno izobraževanje, ki na nacionalni ravni bdi nad izobraževalnimi programi v srednjem in višjem šolstvu in je tudi najbolj kompetenten za pripravo mnenja. Posredovanje MVZT je nepotrebno in neracionalno. Slednje potrjuje tudi praksa v skoraj vseh državah članicah Evropske unije, ki so v nacionalne zakonodaje implementirale Direktivo 2005/36/ES, in sicer ugotavljanje ustreznosti temeljne izobrazbe, v smislu te direktive, kot dela celotne poklicne kvalifikacije, opravi ustrezní resorni organ (ministrstvo, zbornica ali drug strokovni organ, na primer komisija).

Glede na vse navedene razloge predlog tega zakona postopkov ugotavljanja enakovrednosti ne ureja več. Prehodne in končne določbe novega zakona urejajo možnost izvajanja postopkov ugotavljanja enakovrednosti prek MVZT še v prehodnem obdobju šestih mesecev po uporabi novega zakona. S tem je omogočeno, da se področna zakonodaja za opravljanje reguliranih

poklicev in reguliranih dejavnosti v RS po potrebi prilagodi.

MVZT z odpravo postopkov ugotavljanja enakovrednosti sledi tudi strategiji za izboljšanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, ki jo je sprejela Vlada RS 17. februarja 2011, poglavje 2.1.4. Deregulacija poklicev, lažji pritok kadrov iz tujine, priznavanje diplom, iz katerega izhaja »UKREP 7: Na novo urediti seznam in evidenco reguliranih poklicev in določiti okvir poklicev javnega interesa, ki bodo ostali regulirani. Nato sprejem zakonov in podzakonskih aktov za deregulacijo poklicev.«

Uporaba tujega (strokovnega oziroma znanstvenega) naslova, naziva (poklicne oziroma strokovne izobrazbe) in tuje poimenovanje stopnje izobraževanja ali izobraževalnega programa

RS je ena izmed redkih držav v širšem evropskem prostoru, v kateri imetnik tuje listine o izobraževanju, ki si je pridobil tuji naziv poklicne izobrazbe oziroma strokovni in znanstveni naslov, tega ne sme uporabljati, ne da bi bilo izobraževanje prej priznано v RS (prvi odstavek 19. člena Zakona o strokovnih in znanstvenih naslovih (Uradni list RS, št. 61/06 – ZSZN-1, v nadaljevanju: ZSZN-1). S tem se ovira mobilnost profesorjev, predavateljev, raziskovalcev in drugih strokovnjakov na mednarodni ravni. Dvajseti člen zakona zato določa, da imetnik tuje listine o izobraževanju, ki si je z listino v tujini pridobil naslov, naziv oziroma obstaja tuje poimenovanje stopnje izobraževanja/izobraževalnega programa, v katero se tuje izobraževanje umešča v državi izvora, ki se uporablja na enak način kot naslov oziroma naziv, lahko naslov oziroma naziv uporablja v RS v skladu s predpisi države, ki je tuji naslov, naziv oziroma poimenovanje stopnje izobraževanja ali izobraževalnega programa, podelila. Tuji naslov, naziv oziroma poimenovanje stopnje izobraževanja/izobraževalnega programa se navaja skupaj z navedbo države, ki je listino izdala. S tem se imetniku v RS omogoča uporaba naslova, naziva oziroma poimenovanje stopnje izobraževanja/izobraževalnega programa, ki si ga je dejansko pridobil. S spremembo je treba uskladiti tudi 19. člen ZSZN-1.

Priznavanje za namen nadaljevanja izobraževanja

Za priznavanje, s katerim želi imetnik tuje listine o izobraževanju nadaljevati izobraževanje v RS, je pristojna tista izobraževalna institucija, v kateri želi oseba nadaljevati izobraževanje v RS. To je rešitev, ki se je v praksi pokazala kot najenostavnejša in najhitrejša, hkrati pa je strokovno najustreznejša, saj izobraževalna institucija presodi o ustreznosti kandidata za nadaljevanje izobraževanja v določenem izobraževalnem programu. Vsaka izobraževalna institucija tudi razpolaga s strokovno službo, usposobljeno za postopke vključitve učencev, dijakov ali študentov.

Predlagana sprememba za namen nadaljevanja izobraževanja je ukinitvev postopka priznavanja izobraževanja za šoloobvezne otroke, saj se morajo ti v vsakem primeru vključiti v izobraževanje (slovenska zakonodaja in mednarodne konvencije o človekovih in otrokovih pravicah). S tem se zmanjša nepotrebno administrativno poslovanje na osnovnih šolah. Ne glede na ukinitvev formalnega postopka priznavanja, pa ENIC-NARIC po potrebi zagotavlja informacije v zvezi z osnovnošolskim tujim izobraževanjem.

b) Normativna usklajenost predloga zakona

Predlog zakona je usklajen s slovensko zakonodajo. V prehodnih določbah predlaganega zakona je določeno prehodno šestmesečno obdobje, v katerem naj bi se prilagodile ureditve v področni zakonodaji resornih ministrstev, ki regulirajo posamezne poklice. V tem obdobju se še uporabljajo določbe glede ugotavljanja enakovrednosti tujega naslova s slovenskim strokovnim oziroma znanstvenim naslovom ter tujega naziva poklicne oziroma strokovne izobrazbe s slovenskim nazivom poklicne oziroma strokovne izobrazbe. To prehodno obdobje je predvideno zgolj za primere reguliranih poklicev, za katere se izrecno z zakonom ali podzakonskim predpisom zahteva ugotovljen slovenski naziv poklicne oziroma strokovne izobrazbe ali strokovni oziroma znanstveni naslov, in ne za vse postopke.

Predlog zakona je usklajen s splošnoveljavnimi načeli, izhodišči in smernicami v mednarodnem merilu (*Revised Recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualifications, adopted by the Lisbon Recognition Convention Committee at its fifth meeting, Sevres 2010*)

S spremembo je treba uskladiti tudi 19. člen ZSZN-1.

c) Usklajenost predloga predpisa

Predlog zakona je bil od 21. februarja 2011 objavljen na spletni strani Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, e-uprava, v rubriki e-demokracija, z možnostjo pripomb v 30 dneh. Posebej so bili na objavo in javno obravnavo z dopisom opozorjeni že navedeni organi in institucije. V okviru javne obravnave so bile pripombe prejete od več institucij in nekaterih posameznikov. Prejete predloge smo preučili ter smiselne tudi upoštevali, kot je povzeto v 8. točki tega gradiva.

č) Povzetek Poročila o sodelovanju javnosti pri pripravi predloga zakona

Predlog zakona je bil objavljen na spletni strani Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (www.mvzt.gov.si).

Javna obravnava predloga zakona je potekala od 21. februarja do 20. marca 2011.

Predlog zakona je bil obravnavan na dveh sejah medresorske delovne skupine (MVZT, MJU, MDDSZ, MZ, MŠŠ): 9. februarja in 17. marca 2011 ter na posameznih srečanjih z nekaterimi resornimi ministrstvi.

Dne 16. februarja 2011 je potekala predstavitev sprememb zakona nacionalnim regulatorjem poklicev na MDDSZ.

Dne 25. marca 2011 je bil osnutek predstavljen na posvetu na Univerzi v Ljubljani. Izraženo je bilo strinjanje s konceptom in ohranitvijo dosedanjega postopka za namen nadaljevanja izobraževanja. Predlog zakona je bil predstavljen tudi predstavnikom Gospodarske zbornice Slovenije. Pripomb ni bilo.

V okviru javne obravnave je bilo izvedeno srečanje s posameznimi organizacijskimi enotami na MŠŠ v zvezi s spremembo in nadaljnjim sodelovanjem med resorji.

V okviru javne obravnave so bile pripombe prejete od Službe Vlade za razvoj in evropske zadeve, Ministrstva za javno upravo, British International School of Ljubljana, Ministrstva za šolstvo in šport, Ministrstva za zdravje, Informacijske pooblaščenke, Univerze v Mariboru, Študentske organizacije Slovenija, g. Janeza Posedija ter Urada za šolstvo na MŠŠ, mreže Eurydice. Kot je povzeto v 8. točki zgoraj, so bile vse pripombe preučene ter v celoti upoštewane, delno upoštewane ali jih ni bilo mogoče upoštevati. Razlogi za posamezne odločitve so navedeni.

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ne bo imel finančnih učinkov za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne bo imel finančnih učinkov za državni proračun.

5 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Priznavanje izobraževanja za namen vstopa na trg dela je v posameznih državah urejeno različno. Ureditve so odvisne od stopnje regulacije trga dela, od števila reguliranih poklicev, od odprtosti ali zaprtosti trga dela ter od drugih dejavnikov, večinoma pa o zaposlitvi na določenih delovnih mestih v določenih poklicih na podlagi tujih kvalifikacij odločajo delodajalci, strokovna združenja ali resorji. Pri odločanju o primerni ureditvi v RS so upoštevana dogovorjena izhodišča iz Lizbonske konvencije, Bolonjske deklaracije ter dokumentov, ki so sledili. Pri posameznih določbah pa se zgledujemo po ureditvah v posameznih državah. Podrobneje je preučena praksa sistema priznavanja v Franciji, Nemčiji, Estoniji ter Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske. Organiziran je bil študijski obisk slovenskega informacijskega centra v francoskem informacijskem ENIC-NARIC centru.

FRANCIJA

V Republiki Franciji je priznavanje izobraževanja urejeno v zakonodaji s področja visokega šolstva ter z bilateralnimi sporazumi, ki jih je Francija sklenila z drugimi državami.

– Pristojna institucija za priznavanje v tujini pridobljenega izobraževanja (visokošolskega izobraževanja in poklicnih kvalifikacij) je Oddelek za priznavanje listin o izobraževanju v francoskem ENIC-NARIC centru (*Centre ENIC-NARIC France, Centre international d'études pédagogiques*, v nadaljevanju: CIEP), ki deluje pod nadzorom Ministrstva za šolstvo in Ministrstva za visoko šolstvo in raziskave. CIEP letno prejme približno 12.000 vlog za ugotavljanje primerljivosti tujih listin. Postopek ni obvezen. CIEP od septembra 2009 izdaja potrdila o primerljivosti v tujini pridobljene izobrazbe (*attestations de comparabilité*) in strokovna mnenja (*avis d'expert*), pri čemer se, po posvetovanju s francoskim medresorskim svetom, izobraževalnimi ustanovami, pristojnimi tujimi organizacijami in ENIC NARIC centri ter delodajalci, ovrednotijo tuje listine o izobraževanju in primerja v celoti zaključeno tuje izobraževanje ali poklicno usposabljanje s francoskim izobraževanjem; s tem se nakazuje stopnja, v katero se tuje izobraževanje umešča v francoski sistem izobraževanja. Potrdilo je informativne narave. Pri potrdilu o primerljivosti ne gre za potrdilo o enakovrednosti (*équivalence*), saj Francija ne pozna pravnega načela, po katerem bi tuja listina o izobraževanju lahko bila enakovredna francoski listini.

CIEP pri preverjanju in ovrednotenju tujih listin uporablja načela iz mednarodnih dokumentov s področja priznavanja izobraževanja in analitični okvir na dveh ravneh: upošteva kriterij upravičenosti (*critères d'eligibilité*)³ in elemente presoje (*éléments d'appréciation*),⁴ kar predstavlja formalna merila za ocenjevanje primerljivosti in kakovosti. CIEP zahteva tudi potrditev pristojnega organa v državi izvora listine, da gre res za pridobljeno formalno kvalifikacijo.

Zakonsko določenega roka za trajanje postopka ni. Postopek traja vsaj en mesec, povprečno pa tri do štiri mesece. Le v primeru izredne obravnave je vloga rešena v 48 urah. Redno reševanje vloge za izdajo potrdila o primerljivosti za v tujini pridobljeno listino stane 70 evrov. Stroški hitrega postopka znašajo 200 evrov.

Izdaja potrdila o primerljivosti tuje listine o izobraževanju se z dopisom o zavrnitvi zavrne, kadar vloga ni popolna, če poizvedbe niso uspešne ali listina o izobraževanju ni priznana od organov, pristojnih za to področje v državi izvora listine. Enako se zgodi, kadar gre za listino, ki dokazuje zgolj jezikovna znanja, ali za listino o zaključenem izobraževanju, ki je trajalo manj kot en semester.

Vlagatelj se lahko v roku dveh mesecev pritoži. CIEP ponovno preuči izdano stališče, upošteva morebitne nove dokaze. V Franciji imajo na področju šolstva in visokega šolstva institucijo funkcijo varuha, kamor se lahko za pomoč obrnejo vsi uporabniki izobraževalnega sistema.

– Poleg tega ENIC-NARIC center daje informacije o izobraževalnih sistemih tujih držav in zagotavlja informacije o tem, kako opravljati reguliran poklic v Republiki Franciji. CIEP je v skladu z direktivo EU 2005/36 tudi osrednja točka za vprašanja, povezana s priznavanjem v tujini pridobljenih poklicnih kvalifikacij, in tudi za vprašanja o priznavanju francoske listine o izobraževanju ali francoske poklicne kvalifikacije v tujini.

– Za regulirane poklice mora stranka za uveljavljanje pravice poleg potrdila o primerljivosti obvezno priložiti tudi izvornik listine o izobraževanju. Samo potrdilo o primerljivosti tuje listine o izobraževanju ne daje pravice do opravljanja reguliranega poklica v Republiki Franciji.

– Za priznavanje poklicne kvalifikacije za opravljanje enega od približno 74 reguliranih poklicev je pristojno ministrstvo ali zbornica oziroma državna komisija za certificiranje poklicnih kvalifikacij (*Commission nationale de la certification professionnelle*).

– Kadar želeni poklic ne sodi med regulirane poklice v Franciji, je delodajalec tisti, ki ocenjuje kvalifikacijo (usposobljenost in strokovnost) posameznika, ki je izobraževanje/usposabljanje zaključil v tujini.

– Za akademsko priznavanje oziroma priznavanje izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja so pristojni visokošolski zavodi.

³ To sta: priznanost tuje listine v državi izvora listine in formalni status institucije v državi izvora listine.

⁴ Formalni kazalniki so obstoj dvo- ali večstranskih sporazumov, uvrstitev zaključenega izobraževanja v stopnjo v državi izvora listine/na mednarodni ravni, trajanje izobraževanja, kreditne točke, predpogoji, ki morajo biti izpolnjeni za vpis, sestavni deli potrdila (kot so pridobljeno znanje, spretnost/kvalifikacija ali učni uspeh), akademske in poklicne možnosti in zagotavljanje kakovosti (obstoj zunanega, neodvisnega mehanizma za vrednotenje oziroma ocenjevanje določene ustanove ali programa).

Viri:

Spletna stran Centra za mednarodne pedagoške študije (*Centre international d'études pédagogique – ENIC/NARIC France*), dostopna na: <http://www.ciep.fr/enic-naricfr/index.php> (1. februar 2010).

Spletna stran Ministrstva za šolstvo (*Ministère d'Éducation nationale*), dostopna na: <http://www.education.gouv.fr/> (1. februar 2010).

Spletna stran Ministrstva za visoko šolstvo in raziskave (*Ministère de l'Enseignement supérieur et de la Recherche*), dostopna na: <http://www.enseignementsup-recherche.gouv.fr/> (1. februar 2010).

Spletna stran nacionalnega sveta za poklicno certificiranje (*Commission nationale de la certification professionnelle*), dostopna na: <http://www.cncp.gouv.fr/> (1. februar 2010).

NEMČIJA

Državna informacijska centra za postopke priznavanja in vrednotenja izobraževanja sta Nemška akademska služba za izmenjave (*Deutscher Akademischer Austauschdienst* – v nadaljevanju: DAAD) in Osrednji urad za vprašanja, povezana z v tujini pridobljeno izobrazbo v sekretariatu Stalne konference ministrov za izobraževanje v Zvezni republiki Nemčiji (*Zentralstelle für ausländisches Bildungswesen im Sekretariat der Ständigen Konferenz der Kultusminister der Länder in der Bundesrepublik Deutschland* – ENIC/NARIC Centre, v nadaljevanju: ZAB), ki je hkrati pristojni organ za postopek priznavanja oziroma vrednotenja tujih kvalifikacij.

ZAB je pristojen za vrednotenje (*Beurteilung*) tujih kvalifikacij: šolsko, strokovno/poklicno ter visokošolsko izobrazbo za izobraževalne ustanove, vladne agencije in posameznike; posredovanje informacij o nemškem izobraževalnem sistemu in izobraževalnih sistemih po vsem svetu; sodelovanje v mednarodni mreži informacijskih centrov; pripravo in spremljanje pogajanj za sporazume o vzajemnem priznavanju visokošolskih (akademiških) kvalifikacij; posredovanje informacij v zvezi z direktivo EU o poklicnih kvalifikacijah (*Richtlinie der Europäischen Union zur Anerkennung für den Zugang zu reglementierten Berufen*).

ZAB je svetovalno telo in na zahtevo državnih izobraževalnih ustanov, javnih organov zveznih držav ter drugih ustanov izdaja strokovna mnenja (*Gutachten*), ki določajo primerljivost tujega izobraževanja z nemškim. Ta mnenja so zasnovana predvsem kot priporočila.

Z uvedbo Lizbonske konvencije je leta 2009 ZAB za posameznike uvedel nov, plačljiv postopek vrednotenja listin o visokošolskem izobraževanju (*Zeugnisbewertung*) tako za nemške kot za tuje zaključne listine o v celoti opravljenem izobraževanju (ki morajo biti pristne, pridobljene na instituciji, ki je v državi izvora priznana kot visokošolska ustanova) in akreditiranem študijskem programu, ki delodajalcem, izobraževalnim ustanovam in državnim organom ter vsem institucijam, ki se ukvarjajo s priznavanjem izobraževanja, na osnovi navedbe primerljive stopnje izobrazbe, olajšajo postopek umestitve nemških in tujih kvalifikacij v določen izobraževalni sistem, saj so sestavljena iz opisa pridobljene kvalifikacije ter poklicnih (zaposlitev) in akademiških (nadaljevanje izobraževanja) možnosti, ki jih je posameznik pridobil s to kvalifikacijo, ter navaja tudi možnost uporabe v tujini pridobljenega naziva/naslova. Potrdilo, kot rezultat tega postopka, ki traja približno šest tednov od popolnosti vloge in po plačilu stroškov (od 100 do 150 evrov), ima zgolj informativni značaj, nikakor ne gre za priznavanje tuje izobrazbe, zato tudi ni pravno zavezujoče. Če se posameznik z njim ne strinja, mora to nestrinjanje izraziti ZAB, ki bo primer ponovno pregledal in potrdilo morda ponovno obrazložil.

ZAB ni pristojen za priznavanje reguliranih poklicev (*reglementierte Berufe*). Za to so pristojne določene uradne institucije na deželni ravni po kraju, kjer posameznik prebiva. Le v primeru, da vlagatelj nima prebivališča v Nemčiji oziroma da v tujini pridobljena izobrazba omogoča opravljanje nereguliranega poklica, je smiselno, da vlagatelj predhodno pridobi potrdilo o vrednotenju izobraževanja, ki ga izda ZAB. ZAB tudi ni pristojen za priznavanje oziroma vrednotenje za namen nadaljevanja izobraževanja, saj visokošolski zavodi sami odločajo, ali kandidat, ki se želi vpisati, izpolnjuje pogoje za vpis na določen študijski program. V takem primeru se mora posameznik obrniti na fakulteto, na katero se želi vpisati.

Obrazec za zahtevek za vrednotenje listin o izobraževanju (*Vorformular – Antrag auf*

Zeugnisbewertung) je na voljo na spletnih straneh ZAB. Dokumenti in priloge, ki sestavljajo vlogo, se ne vračajo, zato se vlogi prilagajo le kopije izvirnikov listin o izobraževanju in drugih zahtevanih dokumentov.

V primeru nezaključenega osnovno- in srednješolskega izobraževanja se morajo posamezniki obrniti neposredno na šolo oziroma šolski urad (*Schulbehörde*) v kraju, kjer prebivajo. V posameznih primerih se lahko odloča o enakovrednosti (*Gleichstellung*) tujih zaključnih šolskih spričeval z nemškimi. Za to so pristojne deželne institucije za priznavanje spričeval (*Zeugnisanerkennungsstellen der Länder*).

Za priznavanje zaključenega srednješolskega izobraževanja za namen vpisa na dodiplomski študijski program so pristojne visokošolske ustanove. Načeloma se prizna vsako tujo srednješolsko spričevalo, ki v državi izvora daje pravico do vpisa na visokošolsko ustanovo. Od leta 1953 ZAB daje priporočila za ovrednotenje tujih srednješolskih kvalifikacij, ki omogočajo dostop do visokošolskega izobraževanja. Ta priporočila so javno dostopna na spletni strani podatkovne baze anabin. Ta priporočila so v skladu z okvirno uredbo za dostop do visokošolskega študija (*Rahmenverordnung für den Hochschulzugang*) zavezujoča za vse visokošolske institucije v Nemčiji.

Priznavanje za nadaljevanje izobraževanja, za uporabo tujega naslova (*Führung ausländischer Hochschulgrade*) in priznavanje posameznih študijskih dosežkov (*Anrechnung von Studien- und Prüfungsleistungen*) je mogoče le, če sta tuja visokošolska ustanova in študijski program v skladu s predpisi države izvora listine akreditirana.

Samo v primeru želje opravljanja enega od približno 60 reguliranih poklicev (*reglementierte Berufe*) je postopek priznavanja (*Anerkennung*) v tujini pridobljenega izobraževanja obvezen. V primeru nereguliranega poklica je delodajalec pristojen za priznavanje kvalifikacije, ki jo posameznik dokazuje s tujo listino o izobraževanju.

Leta 2000 oziroma 2008 je zvezno ministrstvo poenotilo postopek uveljavljanja uporabe tujega naziva/naslova (prej je bilo to v pristojnosti zveznih držav). Posameznik lahko uporablja v tujini pridobljen naslov v izvorni obliki z navedbo institucije, ki ga je podelila. Za nazive/naslove, ki jih je posameznik pridobil v državah članicah EU (in za nekatere nazive/naslove na podlagi dvostranskih sporazumov), navedba institucije zraven naziva/naslova ni potrebna. Naziv/naslov se uporablja v izvorni obliki in se ne prevaja.

ESTONIJA

Namen postopka vrednotenja (*Assessment and Academic Recognition of Documents Certifying Education Completed in Foreign Education System and for Use of Title of Qualification Granted in Foreign Education System*), ki ga v Estoniji v roku 30 dni opravi estonski ENIC/NARIC center in je prost upravne takse, je ugotavljanje primerljivosti tuje kvalifikacije s kvalifikacijo, pridobljeno v okviru estonskega izobraževalnega sistema.

Primerljivosti ni mogoče ugotoviti, če kvalifikacija ni priznana v državi, kjer je bila pridobljena, ali ne more biti priznana v Estoniji iz katerega drugega razloga. Rezultat postopka – pisno pozitivno, pogojno ali negativno mnenje o tuji kvalifikaciji in instituciji, ki jo je izdala – predstavlja pomoč izobraževalnim institucijam, delodajalcem ali instituciji, ki je pristojna za regulacijo (kvalifikacije, ki so regulirane, niso v pristojnosti estonskega ENIC/NARIC centra), pri presoji in končni odločitvi glede priznavanja tuje kvalifikacije ter priporočilo tako glede dostopa do izobraževanja in njegovega nadaljevanja kot tudi glede dostopa na trg dela v Estoniji. Navedeno mnenje je informativne in svetovalne narave tako za imetnika listine o izobraževanju kot tudi za izobraževalno institucijo, delodajalca ali katero koli drugo pravno ali fizično osebo. V primeru pogojnega ali negativnega mnenja o priznavanju izobraževanja je vlagatelj pisno obveščen o razlogih za takšno odločitev ter seznanjen z možnostmi za nadaljevanje izobraževanja z namenom pridobitve polne kvalifikacije. Če je mnenje pogojno ali negativno, potem ni mogoče ugotoviti primerljivosti z ustrežno estonsko stopnjo izobrazbe.

Vlagatelj, to je vsak imetnik tuje listine o izobraževanju, delodajalec, izobraževalna institucija ali druga institucija, mora vlogi (obrazcu) priložiti še: osebni identifikacijski dokument, izvirnik ali

overjeno kopijo ter sodni prevod listine o izobraževanju, izvornik ali overjeno kopijo priloge k diplomi in/ali druge dodatne dokumente z informacijami o izobraževalnih in drugih institucijah, ki so izdale listino o izobraževanju, ter o listini o izobraževanju oziroma pridobljeni kvalifikaciji. Od vlagatelja se lahko zahtevajo tudi drugi dokumenti, ki so relevantni za pravilno odločanje. Če za postopek zaprosi izobraževalna institucija ali delodajalec z obveznim soglasjem imetnika listine o izobraževanju, mora ta predložiti tudi pisno zahtevo za postopek priznavanja.

V postopku priznavanja so pomembna merila: ali je država izobraževalne institucije podpisnica mednarodnih sporazumov, tip in status izobraževalne institucije, akreditacija ali kakšen drug postopek ugotavljanja kvalitete ter potrditev institucije s strani pristojnih organov v državi izvora. Pri ugotavljanju teh meril so zajeti: kvalifikacija in stopnja izobrazbe, ki jo daje zaključen izobraževalni program, cilji programa, vsebina programa, specializacija, učni dosežki in pogoji za zaključek študija, pravice za nadaljevanje izobraževanja, pravice za vstop na trg dela ter izobraževalni sistem države.

Vlagatelj ima pravico pritožbe na odločitev oziroma mnenje: če je bil kršen postopek; če je vlagatelj prepričan, da so informacije, navedene v mnenju, zmotne; če vlagatelj prereka odločitev glede primerljivosti tuje kvalifikacije s stopnjo (ravno) izobrazbe v Estoniji; če vlagatelj prereka priporočila glede delnega priznavanja ali zavrnitve priznavanja. Vlagatelj mora napisati pisno pritožbo z navedbo razlogov in jo predložiti estonskemu ENIC/NARIC centru v 30 dneh od vročitve mnenja.

ZDRUŽENO KRALJESTVO VELIKE BRITANIJE IN SEVERNE IRSKE (v nadaljevanju: UK)

– V UK so za postopek priznavanja izobraževanja za namen zaposlovanja pristojni delodajalci. Delodajalec odloča o kompetencah in sposobnostih potencialnega delavca.

– Za postopek priznavanja izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja so pristojne posamezne fakultete, ki izdajajo pravno zavezujoče odločitve.

– UK NRCP (*UK National Reference Point for Vocational Qualifications* – Nacionalna referenčna točka za poklicne kvalifikacije) je pristojen za priznavanje poklicnih kvalifikacij.

– NARIC UK (*National Recognition Information Centre for the United Kingdom* – Nacionalni informacijski center za priznavanje v UK) ima le svetovalno in informativno vlogo v procesu priznavanja kvalifikacij. Izdaja potrdilo o primerljivosti (*Statement of Comparability*), ki je uradno priznan dokument, v katerem sta zapisani pravno nezavezujoča odločitev oziroma mnenje o primerljivosti tuje akademske, strokovne ali poklicne kvalifikacije z britansko ter potrditev te kvalifikacije.

Potrdilo je izdano v 15 delovnih dneh od vložitve popolne vloge in plačila stroškov (46 £ brez VAT (DDV)). V primerih, kjer je potrebno dodatno preverjanje ali poizvedovanje o določeni kvalifikaciji, je proces priznavanja daljši in stranko o tem tudi obvestijo.

Pritožba je mogoča, če se stranka ne strinja s primerljivo stopnjo oziroma ravni izobrazbe ali s podatki, ki jih je UK NARIC pridobil in uporabil v procesu priznavanja. Če je pritožba utemeljena, UK NARIC ponovno preuči in oceni podatke, ki jih je pridobil, ter ponovno ovrednoti prvotno odločitev. UK NARIC na *prošnjo stranke za pojasnilo* nudi tudi dodatno razlago.

– Državljeni EU, ki bi se radi zaposlili na določenih delovnih mestih oziroma se pri tem zahteva, da je oseba član določene poklicne zbornice ali združenja (Chartered body), morajo za ta namen pridobiti ustrezen strokovni naslov, ki je reguliran v določbah Direktive 2005/36/EC. V ta namen pristojna institucija oceni določeno tujo kvalifikacijo in določi morebitno opravljanje dodatnih obveznosti, preden stranki podelijo angleški naslov oziroma preden ga stranka lahko začne uporabljati v UK.

Primeri dobre prakse v UK:

– prehod od izdajanja odločb, ki so pravno zavezujoče in odločajo o pravicah, na izdajanje pravno nezavezujočih mnenj, ki služijo kot informacija o določeni kvalifikaciji;

– UK NARIC nudi tudi zelo uporabne spletne podatkovne baze ažurnih informacij glede primerljivosti določene tuje kvalifikacije z britansko, ki pa so na voljo le organizacijam, ki so članice UK NARIC. Podatkovne baze vsebujejo več kot 3000 primerljivih kvalifikacij od sekundarnega izobraževanja do podiplomskega študijskega izobraževanja iz več kot 180 držav po svetu;

– za postopek priznavanja izobraževanja za regulirane poklice so pristojna kompetentna telesa za določen poklic (kot pri nas zbornice ali resorna ministrstva), ne pa center UK NARIC.

Viri: <http://naric.org.uk>,

<http://www.europeopen.org.uk>.

Povzetek

Estonija izdaja pisno mnenje o tuji kvalifikaciji in instituciji, ki je listino izdala; mnenje je informativne in svetovalne narave, predstavlja pomoč visokošolskim institucijam in delodajalcem pri presoji tuje kvalifikacije ter je priporočilo tako glede dostopa do izobraževanja in njegovega nadaljevanja v okviru estonskega izobraževalnega sistema kot tudi glede dostopa na trg dela v Estoniji. Francija izdaja potrdilo o primerljivosti (*Attestation de comparabilité*), ki primerja tuje izobraževanje s francoskim in s tem nakazuje stopnjo, v katero se tuje izobraževanje umešča v francoski sistem izobraževanja, ter je zgolj informativne narave. Nemčija izdaja potrdila o vrednotenju tuje listine o izobraževanju (*Zeugnisbewertung*), ki olajša vstop na trg delovne sile in hkrati poenostavlja postopek vpisa na visokošolski zavod, potrdilo ni obvezno niti pravno zavezujoče. Velika Britanija izdaja potrdilo/izjavo o primerljivosti (*Statement of Comparability*), ki je uradno priznan dokument, v katerem sta zapisani pravno nezavezujoča odločitev o primerljivosti tuje kvalifikacije z britansko ter potrditev te kvalifikacije. V primerjalnih državah končno odločitev glede priznavanja tujega izobraževanja, listine o izobraževanju oziroma kvalifikacije, ki jo listina izkazuje, sprejme izobraževalna institucija, delodajalec ali v primeru reguliranega poklica institucija, ki je pristojna za regulacijo določenega poklica. Hrvaška izdaja potrdilo, ki formalno potrjuje vrednost tujega izobraževanja s poudarkom, da se s postopki priznavanja ne ustvarjajo nikakršne pravice niti se ne podeljujejo akademski in strokovni naslovi.

6 DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

Vsebina tega zakona ni predmet usklajevanja s pravom Evropske unije, saj na področju priznavanja izobraževanja ne obstaja skupna evropska zakonodaja. RS je z ratifikacijo Konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji postavila temelj za pristop k obravnavanju tujega izobraževanja v RS, s tem zakonom pa odpravlja zadnjo nedoslednost - postopek ugotavljanja enakovrednosti. ZVPI sledi tudi smernicam bolonjskega procesa, katerega namen je večja transparentnost v visokem šolstvu v evropskem prostoru in s tem omogočena večja mobilnost. Pogoji za to pa je ustrezen način priznavanja in vrednotenja tujega izobraževanja.

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

Zakon je vključen v program Vlade RS za odpravo administrativnih ovir in zmanjšanje administrativnih bremen za 25 odstotkov do leta 2012. Zakon odpravlja nepotrebne administrativne ovire, predvsem za imetnike listin pa tudi za organ.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

Predlog zakona je vključen v program Vlade RS za odpravo administrativnih ovir in zmanjšanje administrativnih bremen za 25 odstotkov do leta 2012. Zakon odpravlja nepotrebne administrativne ovire, predvsem za imetnike listin pa tudi za organ.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Predlagani zakon ne bo imel posledic na okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Predlog zakona je vključen med ukrepe za izboljšanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, ki jih je Vlada RS sprejela februarja 2011.

Predlagana ureditev je lahko spodbuda v smislu deregulacije poklicev, kjer sodi RS v sam vrh po številu reguliranih poklicev in dejavnosti.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Predlagani koncept olajšuje imetnikom tujih listin vstop na slovenski trg dela. Pogoje za zaposlovanje seveda še vedno določa delodajalec, v primerih reguliranih poklicev pa resorna ministrstva in združenja, ki določajo pogoje za opravljanje posameznih poklicev.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Predlagani zakon ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

Sprejeti zakon bo predstavljen na spletnih straneh Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Drugih pomembnih okoliščin v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona, ni.

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina zakona)

Ta zakon ureja vrednotenje izobraževanja in določa organ za vrednotenje izobraževanja. Zakon ureja tudi postopek, merila in določa organ priznavanja tujega izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja, razen za vključevanje šoloobveznih otrok s tujimi listinami o izobraževanju v osnovnošolsko izobraževanje.

2. člen

(opredelitev pojmov)

Posamezni pojmi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

- **ENIC-NARIC** sta mreži informacijskih centrov, ki se na nacionalni ravni ukvarjajo s priznavanjem izobraževanja, pri čemer mreža ENIC (*European Network of Information Centres*) povezuje informacijske centre držav, vključenih v Svet Evrope in UNESCO/CEPES, mreža NARIC (*National Academic Recognition Information Centres*) pa deluje na pobudo Evropske komisije in jo sestavljajo informacijski centri držav članic Evropske unije in nekaterih drugih držav;
- **izobraževalna institucija** je šola oziroma druga vzgojno-izobraževalna organizacija, visokošolski zavod oziroma druga institucija, ki jo pristojni organi države izvora izobraževanja priznavajo kot izobraževalno institucijo, ki spada v njen šolski sistem po posameznih vrstah izobraževanja;
- **listina o deloma opravljenem izobraževanju** je listina, s katero imetnica ali imetnik (v nadaljnjem besedilu: imetnik listine) izkazuje opravljen del izobraževalnega programa za pridobitev listine o v celoti opravljenem izobraževanju oziroma pridobljenih študijskih kreditnih točkah, opravljenih razredih, letnikih, semestrih, izpitih, modulih po tem programu;
- **listina o izobraževanju** je spričevalo, diploma ali druga listina, s katero imetnik izkazuje opravljeno izobraževanje, ki ga pristojni organ države izvora listine o izobraževanju priznava kot izobraževanje, ki je del njenega šolskega sistema; listina o izobraževanju je lahko listina o v celoti opravljenem izobraževanju ali listina o deloma opravljenem izobraževanju;
- **listina o v celoti opravljenem izobraževanju** je listina, s katero imetnik izkazuje uspešno zaključen izobraževalni program;
- **področje oziroma smer izobraževanja** so učne oziroma študijske vsebine, ki se navezujejo na posamezno stroko, znanstveno ali umetniško disciplino oziroma njen del in ki strokovno ali

splošnoizobraževalno opredeljujejo program izobraževanja, in sta razvidna iz listin o izobraževanju;

– **status izobraževalne institucije in izobraževalnega programa** akreditacija oziroma drug izid postopka, s katerim država izvora listine o izobraževanju vrednoti kakovost izobraževalne institucije in izobraževalnega programa, tako da ugotavlja izpolnjevanje minimalnih standardov kakovosti na področju vzgoje in izobraževanja v skladu z nacionalno zakonodajo. V primeru transnacionalnega izobraževanja, ki se nanaša na vse oblike in načine izobraževanja, pri katerem se javno veljavni izobraževalni program v celoti ali njegovi posamezni deli izvajajo v drugi državi, kot je sedež nosilca izobraževalnega programa, pa poleg navedenega predstavlja tudi informacijo o izvajanju v državi oziroma državah, v katerih se izobraževanje izvaja;

– **tuja listina o izobraževanju** je listina o izobraževanju, s katero imetnik listine izkazuje uspešno opravljeno v celoti ali deloma opravljeno tuje izobraževanje;

– **vrsta izobraževanja** je primarno, sekundarno oziroma terciarno izobraževanje v skladu s sistemom izobraževanja države izvora listine o izobraževanju.

3. člen

(mednarodni sporazumi)

Določbe tega zakona se pri vrednotenju izobraževanja in v postopku priznavanja izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja smiselno uporabljajo tudi v primeru dvostranskih mednarodnih sporazumov, sklenjenih med Republiko Slovenijo in drugo državo, za priznavanje izobraževanja in listin, ki so predmet teh sporazumov.

II. VREDNOTENJE IZOBRAŽEVANJA

4. člen

(opredelitev vrednotenja izobraževanja)

(1) Vrednotenje izobraževanja je proces, v katerem se o opravljenem izobraževanju, ki se izkazuje z listino o izobraževanju, izda mnenje o različnih elementih izobraževanja, določenih v 8. členu tega zakona.

(2) Mnenje iz prejšnjega odstavka je informativno-svetovalne narave.

5. člen

(organ vrednotenja izobraževanja in naloge informacijskega centra)

(1) Organ vrednotenja izobraževanja je ENIC-NARIC center, ki je v skladu z Zakonom o ratifikaciji Konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji (Uradni list RS-MP, št. 14/99) nacionalni informacijski center in deluje v okviru ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo (v nadaljnjem besedilu: ENIC-NARIC center).

(2) ENIC-NARIC center zbira in posreduje informacije o slovenskem in tujih sistemih izobraževanja ter je vključen v mrežo nacionalnih ENIC-NARIC centrov.

(3) ENIC-NARIC center uporablja svoj žig.

6. člen

(predmet vrednotenja izobraževanja)

(1) Predmet vrednotenja izobraževanja je izobraževanje, ki se dokazuje z listino o v celoti opravljenem izobraževanju, ki je del šolskega sistema države izvora izobraževanja, in sicer s:

– tujo listino o izobraževanju,

– slovensko listino o izobraževanju,

– listino o izobraževanju, izdano pred 25. junijem 1991 v nekdanjih republikah Socialistične federativne republike Jugoslavije, in dvojnikom listine o izobraževanju, iz katere je razvidno, da je bil izvirnik listine izdan pred 25. junijem 1991.

(2) Izobraževalna institucija lahko v postopkih priznavanja izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja zaprosi za vrednotenje tuje listine o v celoti opravljenem izobraževanju oziroma o deloma opravljenem izobraževanju.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se izobraževanje, ki se izkazuje z listino o v celoti opravljenem izobraževanju na terciarnem izobraževanju ne vrednoti, če traja manj kot en semester oziroma pol leta, oziroma je vrednoteno z manj kot 30 ECTS kreditnih točk po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu ECTS.

(4) Predmet vrednotenja izobraževanja ni izobraževanje, ki se izkazuje z dokazili o zaključenih jezikovnih, računalniških in drugih tečajih, strokovnih izpiti, poklicnih kvalifikacijah ter drugih poklicnih in strokovnih usposabljanjih.

7. člen

(vrednotenje izobraževanja)

(1) Za izdajo mnenja iz 4. člena tega zakona lahko zaprosi prosilka ali prosilec (v nadaljnjem besedilu: prosilec), ki je lahko imetnik listine o izobraževanju ali fizična ali pravna oseba, ki predloži soglasje imetnika listine o izobraževanju (v nadaljnjem besedilu: prosilec) pri ENIC-NARIC centru.

(2) Dokumentacijo, ki jo je treba priložiti vlogi, določi ministrica ali minister (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za visoko šolstvo.

(3) Če ENIC-NARIC center na podlagi vloge in priložene dokumentacije ter drugih virov informacij ne more izdati mnenja z vsemi elementi, določenimi v 8. členu tega zakona, pozove prosilca k dopolnitvi in določi rok za dopolnitev. Če prosilec vloge ne dopolni oziroma je ne dopolni v celoti, ENIC-NARIC center izda mnenje o tistih elementih izobraževanja, ki so razvidni iz vloge in dokumentacije.

(4) ENIC-NARIC center izda mnenje prosilcu v dveh mesecih od prejema popolne vloge oziroma naknadno zahtevane dokumentacije v skladu s tretjim odstavkom tega člena.

(5) Kadar se zahteva vrednotenje izobraževanja iz tretjega in četrtega odstavka prejšnjega člena ali ko ne gre za izobraževanje, ki se izkazuje z listino o v celoti opravljenem izobraževanju, ENIC-NARIC center vrne dokumentacijo in prosilca z obvestilom seznanj, da tovrstno izobraževanje ni predmet vrednotenja v skladu s tem zakonom.

(6) Vsi dokumenti v procesu vrednotenja izobraževanja, vključno z izdanim mnenjem, se vročajo prosilcu priporočeno s povratnico.

8. člen

(vsebina mnenja po elementih)

(1) ENIC-NARIC center v mnenju poda naslednje informacije:

- ime in priimek imetnika listine o izobraževanju,
- informacije o listini o izobraževanju,
- informacije o statusu izobraževalne institucije in izobraževalnega programa,
- informacije o opravljenem izobraževanju, o področju oziroma smeri izobraževanja in o njegovi umeščenosti v državi izvora,
- informacije o pridobljenem naslovu, nazivu oziroma poimenovanju stopnje izobraževanja ali izobraževalnega programa v državi izvora,
- informacije o pravicah, ki iz izobraževanja izhajajo v državi izvora,
- kratek opis sistema izobraževanja v državi izvora in
- informacije o primerljivosti izobraževanja, ki se dokazuje s tujimi listinami o izobraževanju, s slovenskim izobraževanjem, ki se opravi na podlagi primerjave informacij o tujem izobraževanju iz tega odstavka in informacij o izobraževalnem sistemu v Republiki Sloveniji, ali o primerljivosti izobraževanja, ki se dokazuje z listinami iz druge in tretje alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona, z izobraževanjem, ki poteka v skladu z veljavno zakonodajo v Republiki Sloveniji glede na vrsto izobraževanja.

(2) Če določenih informacij o posameznih elementih iz prejšnjega odstavka ni mogoče ugotoviti, ENIC-NARIC center v mnenju navede, katerih od zgoraj navedenih elementov ni mogoče podati.

9. člen

(ugovor zoper mnenje)

(1) Če se prosilec z izdanim mnenjem ne strinja, lahko pri ENIC-NARIC centru v petnajstih dneh od njegove vročitve poda pisni ugovor zoper elemente mnenja iz prvega odstavka prejšnjega člena tega zakona.

(2) O ugovoru zoper izdano mnenje presoja tričlanska ugovorna komisija, ki jo s sklepom imenuje minister, pristojen za visoko šolstvo, in katere člani so:

- predstavnik ENIC-NARIC centra, ki ni pripravil mnenja, ki je predmet ugovora,
- predstavnik ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo, in sicer iz njegove notranje organizacijske enote, pristojne za visoko šolstvo, oziroma predstavnik ministrstva, pristojnega za šolstvo in šport, in sicer iz ustrezne notranje organizacijske enote, glede na vrsto izobraževanja, ki jo izkazuje listina o izobraževanju,
- predstavnik ministrstva, ki je pristojno za opravljanje nalog mreže Eurydice.

(3) Komisija iz prejšnjega odstavka v dveh mesecih od vložitve ugovora preuči izdano mnenje in prosilčeve navedbe v ugovoru ter dopolni ali spremeni izdano mnenje oziroma prosilca obvesti, da izdano mnenje ostane nespremenjeno.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena ugovor na izdano mnenje ni mogoč v primeru ugotovljenih očitnih napak in pomot v mnenju. Kadar se v mnenju ugotovi očitna pisna ali številčna napaka ali pomota, ENIC-NARIC center po uradni dolžnosti ali na predlog prosilca sam ustrezno popravi napako, tako da izda popravljeno, novo mnenje, s katerim nadomesti prejšnje.

III. PRIZNAVANJE IZOBRAŽEVANJA ZA NAMEN NADALJEVANJA IZOBRAŽEVANJA

10. člen

(opredelitev priznavanja izobraževanja)

(1) Priznavanje izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja (v nadaljnjem besedilu: priznavanje izobraževanja) je postopek, v katerem se na podlagi v tujini opravljenega izobraževanja z odločbo odloči o posameznikovi pravici do prijave in obravnave v postopkih zaradi nadaljevanja izobraževanja na izobraževalnih institucijah v Republiki Sloveniji.

(2) Imetniku tuje listine o izobraževanju se na podlagi odločbe iz prejšnjega odstavka prizna izpolnjevanje vpisnih pogojev oziroma pogojev za prehod v izobraževalni program glede na njegov zahtevek, pri čemer se uporabljajo določbe predpisov, ki v Republiki Sloveniji urejajo vpise, prestopne oziroma prehode med izobraževalnimi programi.

11. člen

(organ priznavanja izobraževanja)

Organ priznavanja izobraževanja so izobraževalne institucije.

12. člen

(predmet priznavanja izobraževanja)

Predmet priznavanja izobraževanja je izobraževanje, ki se izkazuje s tujo listino o izobraževanju.

13. člen

(vlagatelj)

Za priznavanje izobraževanja v Republiki Sloveniji lahko zaprosi vlagateljica ali vlagatelj (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj), ki je imetnik listine o izobraževanju oziroma njegov zakoniti zastopnik.

14. člen

(postopek)

(1) Postopek priznavanja izobraževanja se začne na zahtevo vlagatelja tuje listine o izobraževanju, ki jo vlagatelj vloži na predpisanem obrazcu pri izobraževalni instituciji v Republiki Sloveniji, na kateri želi nadaljevati izobraževanje.

(2) Obrazec in dokumentacijo, ki jo mora vlagatelj priložiti v postopku priznavanja izobraževanja, določi minister, pristojen za visoko šolstvo.

(3) Če se v postopku priznavanja izobraževanja dvomi o izvirnosti listine o izobraževanju, se preveri izvirnost pri izdajatelju listine o izobraževanju oziroma pristojnem organu države izvora.

(4) V postopku priznavanja izobraževanja se z vsebinsko primerjavo meril iz 16. člena tega zakona preveri umeščenost tujega izobraževanja v državi izvora in ugotovi izpolnjevanje pogojev za dostop do zelenega izobraževalnega programa.

(5) Če gre za deloma opravljeno izobraževanje, se ugotovi opravljeni del izobraževalnega programa, v katerem želi vlagatelj nadaljevati izobraževanje v Republiki Sloveniji.

(6) Izobraževalna institucija izda odločbo in jo vroči vlagatelju najpozneje v dveh mesecih od dneva prejema popolne vloge.

(7) Če tuji v celoti opravljen izobraževalni program izkazuje v primerjavi s slovenskim izobraževalnim programom bistvene razlike v obsegu in stopnji zaključenega izobraževalnega programa, se lahko vlagatelju omogoči nadaljevanje izobraževanja, kot da bi imel listino o deloma opravljenem izobraževanju.

15. člen

(pritožba zoper odločbo)

Zoper odločbo, izdano v postopku priznavanja izobraževanja, je mogoča pritožba na svet organa oziroma Senat visokošolskega zavoda v osmih dneh od prejema odločbe.

16. člen

(merila)

(1) V postopku priznavanja izobraževanja v skladu s tem zakonom se poleg mednarodnih načel na tem področju smiselno uporabljajo naslednja merila:

- sistem šolanja,
- izobraževalni program, predmetnik oziroma učni načrt,
- učni dosežki,
- trajanje izobraževanja,
- pravice, ki iz izobraževanja izhajajo.

(2) Organ priznavanja lahko pri odločanju glede na zahtevek upošteva tudi druge okoliščine, pomembne za priznavanje izobraževanja.

17. člen

(pooblaščen oseba)

Izobraževalne institucije pooblastijo osebo za vodenje postopkov priznavanja v skladu s tem zakonom in o tem v tridesetih dneh od izdaje pooblastila obvestijo ENIC-NARIC center.

IV. STROKOVNA PODPORA

18. člen

(strokovna podpora ENIC-NARIC centru in izobraževalnim institucijam)

Ministrstvu, pristojni za osnovno, srednje, višješolsko in visokošolsko izobraževanje zagotavljata strokovno podporo ENIC-NARIC centru in izobraževalnim institucijam pri izvajanju nalog iz tega zakona.

V. UPORABA TUJEGA NAZIVA OZIROMA NASLOVA

19. člen

(uporaba tujega naslova, naziva oziroma poimenovanja stopnje izobraževanja ali izobraževalnega programa)

(1) Imetnik tuje listine o izobraževanju, ki si je pridobil tuji naziv oziroma naslov, lahko tega uporablja v Republiki Sloveniji v izvorni obliki v skladu s predpisi države izvora listine o izobraževanju oziroma v njegovi transkripciji. Tuji naziv oziroma naslov, ki se ne prevaja v

slovenski jezik, se navaja skupaj z navedbo države izvora listine o izobraževanju, prevedeno v slovenski jezik.

(2) Določbe iz prejšnjega odstavka se uporabljajo tudi za tuje poimenovanje stopnje ali izobraževalnega programa, ki se v državi izvora uporablja na podoben način kot tuj naslov oziroma naziv v Republiki Sloveniji.

VI. LEGALIZACIJA LISTINE O IZOBRAŽEVANJU

20. člen

(legalizacija listine o izobraževanju)

(1) V procesu vrednotenja izobraževanja se v skladu s 3. členom Zakona o ratifikaciji Konvencije o odpravi potrebe legalizacije tujih javnih listin (Uradni list FLRJ-MP, dodatek št. 10/62) in Zakonom o overitvi listin v mednarodnem prometu (Uradni list RS, št. 64/01) ne zahteva legalizacija.

(2) Če se v procesu vrednotenja izobraževanja dvomi o izvirnosti listine o izobraževanju ali listine o deloma opravljenem izobraževanju, se preveri njena izvirnost pri izdajatelju listine o izobraževanju ali listine o deloma opravljenem izobraževanju oziroma pristojnem organu države izvora.

VII. STROŠKI

21. člen

(stroški)

(1) Ob vložitvi vloge za vrednotenje izobraževanja prosilec poravna stroške za izdajo mnenja ali obvestila iz 7. člena tega zakona. Potrdilo o plačilu vloge za vrednotenje izobraževanja se priloži vlogi. Če prosilec ob vložitvi vloge ne predloži potrdila, se ga pozove, da ga predloži v petnajstih dneh od dneva prejema poziva. Višino stroškov določi minister, pristojen za visoko šolstvo.

(2) Za izdajo dopolnjenega ali spremenjenega mnenja iz tretjega odstavka 9. člena tega zakona se ne plačajo dodatni stroški.

(3) V primerih iz petega odstavka 7. člena se že plačani stroški ne vračajo.

(4) Stroškov za izdajo mnenja v procesu vrednotenja izobraževanja se ne zaračunava pravnim osebam javnega prava.

(5) Stroškov za izdajo mnenja v procesu vrednotenja izobraževanja so oproščeni:

– prejemniki denarne pomoči kot edinega vira preživljanja po predpisih socialnega varstva,

– prejemniki varstvenega dodatka po predpisih socialnega varstva ter

– prejemniki nadomestila za invalidnost po predpisih, ki urejajo varstvo odraslih telesno in duševno prizadetih oseb. Status upravičenca iz tega odstavka se dokazuje s pravnomočno odločbo pristojnega organa.

VIII. INFORMACIJE JAVNEGA ZNAČAJA

22. člen

(informacije javnega značaja)

ENIC-NARIC center na spletnih straneh v anonimizirani obliki objavlja informacije po elementih iz izdanih mnenj iz 8. člena tega zakona kot informacije javnega značaja. Objavljene informacije javnega značaja se uporabljajo za namen zaposlovanja in v postopkih priznavanja enako kot mnenja, izdana na zaprosilo prosilca v skladu s tem zakonom.

IX. JAVNE EVIDENCE IN SEZNAM POOBLAŠČENIH OSEB

23. člen

(evidence)

(1) Izobraževalne institucije vodijo evidenco izdanih odločb na prvi in drugi stopnji v postopku priznavanja, ki obsega:

- podatke o osebi, na katero se odločba nanaša: osebno ime, letnica rojstva, spol in državljanstvo,
- podatke o izdani odločbi: številka in datum izdaje,
- podatke o listini: ime listine o izobraževanju v izvorni obliki oziroma njeni transkripciji, na podlagi katere je bila izdana odločba, datum izdaje listine o izobraževanju, država izdaje listine o izobraževanju ter ime institucije, ki je izdala listino,
- podatke o izobraževalnem programu, področju oziroma smeri, razredu, letniku, semestru, modulu, v katerega se oseba, na katero se odločba nanaša, vključuje.

(2) Podatki iz prejšnjega odstavka se zbirajo, obdelujejo, shranjujejo in posredujejo za potrebe zagotavljanja enakopravne obravnave vlagateljev v postopkih priznavanja.

24. člen

(seznam pooblaščenih oseb)

ENIC-NARIC center vodi seznam pooblaščenih oseb za vodenje postopka priznavanja izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja na izobraževalnih institucijah. Seznam pooblaščenih oseb vsebuje podatke o osebnem imenu pooblaščenice osebe in naziv izobraževalne institucije.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

25. člen

(ENIC-NARIC center)

V okviru ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo, se do začetka uporabe tega zakona sistemizira notranja organizacijska enota ENIC-NARIC center, ki je organ vrednotenja izobraževanja v skladu s tem zakonom in opravlja ostale naloge informacijskega nacionalnega centra.

26. člen

(podzakonski predpis)

Minister, pristojen za visoko šolstvo v tridesetih dneh od dneva uveljavitve tega zakona izda predpis iz drugega odstavka 7. člena in drugega odstavka 14. člena tega zakona in določi višino stroškov iz prvega odstavka 21. člena tega zakona.

27. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem začetka uporabe tega zakona prenehajo veljati Zakon o priznavanju in vrednotenju izobraževanja (Uradni list RS, št. 73/04), določbe prvega, drugega in tretjega odstavka 19. člena Zakona o strokovnih in znanstvenih naslovih (Uradni list RS, št. 61/06) in Pravilnik o obrazcih, dokumentaciji, stroških in načinu vodenja evidenc v postopkih priznavanja in vrednotenja izobraževanja (Uradni list RS, št. 6/05 in 98/09).

28. člen

(dokončanje že začelih postopkov)

Ne glede na določbe prejšnjega člena se za vloge, vložene do začetka uporabe tega zakona, uporabljata Zakon o priznavanju in vrednotenju izobraževanja in Pravilnik o obrazcih, dokumentaciji, stroških in načinu vodenja evidenc v postopkih priznavanja in vrednotenja izobraževanja, razen za vloge, ki so bile vložene v skladu z Zakonom o nostrifikaciji v tujini pridobljenih šolskih spričeval (Uradni list SRS, št. 42/72), za katere se uporablja 22. člen Zakona o priznavanju in vrednotenju izobraževanja.

29. člen

(podaljšanje uporabe predpisov, ki prenehajo veljati)

(1) Ne glede na določbe 27. člena tega zakona se zaradi zaposlovanja v reguliranih poklicih, za katere se s predpisom zahteva slovenski naziv poklicne oziroma strokovne izobrazbe ali strokovni oziroma znanstveni naslov, lahko še dvanajst mesecev od dneva začetka uporabe tega zakona vloži vloga za ugotavljanje enakovrednosti tujega naslova s slovenskim strokovnim naslovom oziroma znanstvenim naslovom ter tujega naziva poklicne oziroma strokovne izobrazbe s slovenskim nazivom poklicne oziroma strokovne izobrazbe v skladu s 3. točko V. poglavja obrazca Z, ki je priloga Pravilnika o obrazcih, dokumentaciji, stroških in načinu vodenja evidenc v postopkih priznavanja in vrednotenja izobraževanja. Za ta namen se uporabljajo 1., 2., 3. in 4. člen, prvi, drugi, šesti in sedmi odstavek 11. člena, 12. člen, druga, četrta in peta alineja drugega odstavka ter četrti, šesti in sedmi odstavek 17. člena Zakona o priznavanju in vrednotenju izobraževanja, prvi, drugi in tretji odstavek 19. člena Zakona o strokovnih in znanstvenih naslovih ter 1. in 3. člen, prvi odstavek 5. člena, 6., 7., 8., 10., 11., 12. in 13. člen Pravilnika o obrazcih, dokumentaciji, stroških in načinu vodenja evidenc v postopkih priznavanja in vrednotenja izobraževanja.

(2) Vloge, vložene po poteku obdobja iz prejšnjega odstavka, se zavržejo.

30. člen

(uveljavitev in uporaba)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne trideseti dan po njegovi uveljavitvi.

OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu – vsebina zakona

Člen določa vsebino zakona: vrednotenje izobraževanja in postopek priznavanja tujega izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja ter organe za vrednotenje in priznavanje izobraževanja.

Vrednotenje izobraževanja je proces, v katerem se izda mnenje o različnih elementih izobraževanja v skladu z zakonom in nadomešča dosednji upravni postopek priznavanja izobraževanja za namen zaposlovanja, na koncu katerega je MVZT izdalo upravno odločbo.

Postopek priznavanja izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja ostaja upravni postopek in se bistveno ne spreminja glede na dosedanjo ureditev, razen za vključevanje šoloobveznih otrok s tujimi listinami o izobraževanju v osnovnošolsko izobraževanje.

Konvencija o otrokovih pravicah države zavezuje, da zagotavljajo obvezno in vsem dostopno osnovno šolanje, pri pravici do šolanja pa se zagotavlja na podlagi enakih možnosti. S tem namenom morajo države poskrbeti za sprejetje ukrepov za spodbujanje rednega obiskovanja pouka. Po Ustavi RS je osnovnošolsko izobraževanje obvezno. Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo in 102/07, 107/10) v 10. členu določa, da imajo otroci, ki so tuji državljani oziroma osebe brez državljanstva in ki prebivajo v RS, pravico do obveznega osnovnošolskega izobraževanja pod enakimi pogoji kot državljani RS. Če ti otroci potrebujejo pomoč pri učenju slovenščine, se ob vključitvi v osnovno šolo organizira tečaj slovenščine.

Glede na obvezno osnovnošolsko izobraževanje so šole dolžne všolati šoloobvezne otroke, ki se nahajajo na območju RS. Kriterij za vpis oziroma vključitev v osnovno šolo je kraj (prebivališče), kjer se otrok in družina nahajata. To velja tudi za primere, ko imajo starši in otroci dokumente z različnimi prebivališči ali ko ustreznih dokazil o prebivališču in državljanstvu sploh nimajo. Osnovna šola na podlagi dokazov ugotovi, v kateri razred se bo otrok vključil. Pri tem šola upošteva predložena spričevala oziroma potrdila o predhodnem izobraževanju in starost otroka. Šola lahko kot dodatni kriterij upošteva tudi otrokovo poznavanje slovenskega jezika.

Glede na to, da je treba šoloobveznega otroka v vsakem primeru sprejeti oziroma vključiti v osnovno šolo, do sedaj predpisani postopek z izdajo odločbe o vključitvi v osnovno šolo pomeni le administrativno obremenitev šole, zato ga je bilo smiselno odpraviti. Gre za učinkovitejše uresničevanje načela največje koristi otroka, ki ga je treba čim prej sprejeti v šolo. Dosednji predpisani upravni postopki v takih primerih niso ustrezna rešitev, saj so starši glede na določbe Zakona o osnovni šoli otroka dolžni vpisati oziroma vključiti v osnovno šolo, ta pa je otroka dolžna sprejeti.

K 2. členu – opredelitev pojmov

Člen podrobneje opredeljuje pomen posameznih pojmov, ki so uporabljeni v tem zakonu. Določeni so ključni pojmi, pri čemer so upoštevani veljavni predpisi na področju vzgoje in izobraževanja v RS, kot tudi pojmi, ki se uporabljajo na področju izobraževanja in priznavanja tako v evropskem kot v širšem mednarodnem prostoru (v Lizbonski konvenciji).

Kratica ENIC-NARIC je podrobno že opredeljena v členu tega zakona in izhaja iz mednarodnega konteksta priznavanja.

Na pobudo Sveta Evrope in UNESCO/CEPES so se že v petdesetih letih 20. stoletja v nekaterih državah oblikovali prvi nacionalni informacijski centri za priznavanje visokošolskih diplom, kasneje pa tudi mreže teh centrov. Za glavno nalogo so si postavili reševanje problemov v zvezi z medsebojnim priznavanjem diplom. Leta 1993 so se povezali v mrežo ENIC (European Network of Information Centres), v kateri je več kot 50 držav, od leta 1984 pa dela tudi mreža NARIC (National Academic Recognition Information Centres); nastala je na pobudo Evropske komisije in jo sestavljajo informacijski centri držav članic Evropske unije in nekaterih drugih držav.

Izobraževalna institucija predstavlja najširši pojem za vse vrste institucij, ki izvajajo izobraževanje, vendar ob izpolnjenem pogoju, da je to institucija, ki jo pristojni organ ali organi države izvora izobraževanja priznavajo kot izobraževalno institucijo, ki spada v njen šolski sistem v primarnem, sekundarnem in terciarnem izobraževanju. Opredelitev pojma sledi opredelitvi pojma v Konvenciji o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji.

Listina o izobraževanju je spričevalo, diploma ali druga listina, s katero imetnik izkazuje opravljeno izobraževanje, ki ga pristojni organ ali organi države izvora listine priznavajo kot izobraževanje, ki spada v njen šolski sistem. Glede na opravljene obveznosti lahko listine o izobraževanju ločimo na: listine o v celoti opravljenem izobraževanju, s katero imetnik dokazuje uspešno zaključen izobraževalni program, in listine o deloma opravljenem izobraževanju, s katero imetnik dokazuje opravljeni del izobraževalnega programa za pridobitev listine o v celoti opravljenem izobraževanju oziroma pridobljenih študijskih kreditnih točkah, opravljenih razredih, letnikih, semestrih, izpitih, modulih po tem programu. Listine o v celoti opravljenem izobraževanju so lahko take, ki v državi izvora predstavljajo tudi zaključeno stopnjo izobrazbe (*degree, cycle*), lahko pa dokazujejo uspešno zaključen izobraževalni program, ki je del nacionalnega šolskega sistema, vendar ne predstavlja zaključene stopnje izobraževanja (Italija – *Master Universitario*, vseživljenjski izobraževalni program za pridobitev *Master of Advanced Studies*, UK – *Postgraduate diploma*, Avstrija – *Universitätslehrgang*).

Listino o izobraževanju lahko izdata tudi dve ali več izobraževalnih institucij, ki sta del istega ali različnih šolskih sistemov.

Področje oziroma smer izobraževanja so učne oziroma študijske vsebine, ki se navezujejo na posamezno stroko, znanstveno ali umetniško disciplino oziroma njen del in ki strokovno ali splošnoizobraževalno opredeljujejo program izobraževanja. Področje oziroma smer izobraževanja morata biti razvidna iz listin o izobraževanju.

Status izobraževalne institucije in izobraževalnega programa skladno z Lizbonsko konvencijo opredeljuje vidik umeščenosti določene izobraževalne institucije in določenega izobraževalnega programa v državi izvora izobraževanja skladno z nacionalno zakonodajo. Gre za informacijo pristojnega organa (pristojnih organov) države izvora izobraževanja o tem, ali določena izobraževalna institucija, določen izobraževalni program oziroma določeno izobraževanje spada v njen šolski sistem. Praviloma je s statusom opredeljena informacija o izidu akreditacije oziroma drugem izidu postopka, s katerim država izdajateljica listine o izobraževanju vrednoti kakovost izobraževalne institucije in programa, tako da ugotavlja izpolnjevanje minimalnih standardov kakovosti na področju vzgoje in izobraževanja v skladu z nacionalno zakonodajo. Informacije o statusu izobraževalne institucije in izobraževalnega programa se praviloma najdejo na uradni spletni strani mreže ENIC–NARIC: www.enic-naric.net, ki vključuje informacije s poudarkom na terciarnem izobraževanju držav, vključenih v mreži ENIC in NARIC, torej držav, vključenih v Svet Evrope in Unesco/Cepes. Ker se politični zemljevid sveta spreminja, spreminjajo pa se tudi šolski sistemi, izobraževalne institucije in njihovi programi ter njihov status, je marsikdaj potrebno veliko poizvedovanja, da ENIC-NARIC center pridobi ustrezne in zanesljive informacije o tem, da je predmetno izobraževanje res del uradnega šolskega sistema določene tuje države in, v smislu slovenske terminologije, posredno izkazuje javno veljavno izobrazbo.

V RS uporabljamo pojem javno veljavna izobrazba, ki na podlagi zakonodaje in pogojev, ki jih mora izobraževalna institucija zagotoviti za izvajanje izobraževalnega programa, ki daje javno veljavno izobrazbo, predstavlja/zagotavlja določeno kakovost izobraževanja in s tem znanja. O javno veljavni izobrazbi govorimo na ravni primarnega, sekundarnega in terciarnega izobraževanja. Javno veljavna izobrazba se pridobi po javno veljavnih programih v okviru slovenskega šolskega sistema.

V skladu z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – UPB) se po javno veljavnih programih osnovnega, poklicnega, srednjega in višjega

strokovnega izobraževanja pridobi javno veljavna izobrazba. Javno veljavne programe osnovnega, poklicnega strokovnega in višjega strokovnega izobraževanja javnih šol v RS sprejme minister v sodelovanju s pristojnim strokovnim svetom, ki zagotavlja kakovost programov. Izobraževalne programe zasebnih šol pa sprejme pristojni strokovni svet.

Vse izobraževalne institucije, ki izvajajo javno veljavne programe, morajo biti pri pristojnem ministrstvu vpisane v razvid izvajalcev. Da se lahko vpišejo v razvid izvajalcev za določen program, morajo imeti zagotovljen ustrezen kader, prostor in opremo.

V skladu z Zakonom o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 100/04, 94/06, 64/08, 86/09) se po uspešno opravljenem javno veljavnem študijskem programu pridobi javno veljavna izobrazba. Študijski program postane javno veljaven, ko ga akreditira Nacionalna agencija RS za kakovost v visokem šolstvu (v nadaljevanju: NAKVIS).

Ustanovitelj visokošolskega zavoda mora zagotoviti akreditacijo zavoda pri NAKVIS in vpis v razvid visokošolskih zavodov pri pristojnem ministrstvu. Da se visokošolski zavodi lahko akreditirajo in vpišejo v razvid, morajo izpolnjevati vrsto pogojev, ki zagotavljajo kakovost visokošolskega izobraževanja.

Sektor za priznavanje izobraževanja na MVZT glede na vedenje in dosedanje izkušnje, ki jih je pridobil na področju tujega izobraževanja in tujih izobraževalnih institucij, opaža, da tujina, razen morebiti republik nekdanje SFRJ, ne pozna pojma javno veljavna izobrazba.

Države različno obravnavajo izobraževanje in izobraževalne institucije, glede na potrebe, ki jih imajo, glede na samo tradicijo izobraževanja in šolskega sistema ter glede na trg dela, res pa je, da malodane vse države želijo zagotoviti kakovost izobraževanja na vseh ravneh in jo zagotavljajo na različne načine.

Raznolikost pristopov k zagotavljanju kakovosti izobraževanja so zaznali tudi pripravljavci Konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji (v nadaljevanju: konvencija), kar je zagotovo eden izmed razlogov, zakaj konvencija ne obravnava pojma akreditacije (izobraževalnih institucij in izobraževalnih programov), ki je sicer eden od pogosto uporabljenih pojmov v mednarodnem visokošolskem prostoru v povezavi z zagotavljanjem kakovosti v izobraževanju. Konvencija obravnava izobraževalne programe in izobraževalne institucije in visokošolske kvalifikacije zelo splošno, saj želi zajeti različne pristope, ki vodijo v državah do, kakor velja v RS, javno veljavnih listin, pridobljenih po javno veljavnih programih. Konvencija zajame akreditacijo in akreditaciji podobne postopke s splošnim opisom: študijski program, za katerega pristojni organ pogodbenice priznava, da spada v njihov šolski sistem (za RS javno veljavni programi).

V primeru transnacionalnega izobraževanja (v nadaljevanju: TNI), ki se nanaša na vse oblike in načine izobraževanja, pri katerem se izobraževalni program v celoti ali njegovi posamezni deli izvajajo v drugi državi, kot je sedež nosilca izobraževalnega programa, je poleg informacije o statusu v državi izvora izobraževanja pomembna tudi informacija o izvajanju v državi oziroma državah, v kateri se TNI izvaja. Med najpogostejše oblike TNI sodijo: skupne diplome oziroma skupni izobraževalni programi, skupni programi za pridobitev dvojnih/trojnih diplom, franšiza oziroma dislocirana enota, kampusi, *off-shore* institucija/izobraževanje (ko se izobraževanje v državi izvora sploh ne izvaja), izobraževanje na daljavo – *e-learning* in podobno. Z globalizacijo nastajajo nove oblike in načini izvajanja izobraževanja, vendar temeljno vprašanje ostaja – kako kvalitetno je TNI in kdo jamči zanj. TNI je lahko priznано ob izpolnjevanju pogojev *Code of Good Practice in the Provision of Transnational Education (EC/UNESCO, Riga, 6. junij 2001, revidirano 2007)*

(http://www.enic-naric.net/documents/REVISED_CODE_OF_GOOD_PRACTICE_TNE.pdf in <http://www.enic-naric.net/documents/recommendation-joint-degrees-2004.en.pdf>). V praksi to pomeni, da morajo biti pogoji za izvajanje TNI enaki ali najmanj primerljivi s tistimi, ki so skladno z nacionalno zakonodajo zagotovljeni na matični instituciji v državi izvora izobraževanja.

Tuja listina o izobraževanju je listina o izobraževanju, s katero imetnik listine izkazuje uspešno opravljeno tuje izobraževanje. Tuje izobraževanje še ne pomeni, da gre vedno za izobraževanje v tujini in da ni vedno rezultat tuja listina.

Vrsta izobraževanja je opredeljena v skladu z osnovno delitvijo izobraževanja skladno s klasifikacijo ISCED, in sicer: primarno, sekundarno in terciarno izobraževanje.

<http://www.europass.si/files/userfiles/europass/klasifikacije/isced1997.pdf>,

http://www.eurydice.si/images/stories/statistika/ISCED_consultation_text_EN_Final.pdf,

http://www.eurydice.si/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=131&Itemid=371

K 3. členu – mednarodni sporazumi

Določbe tega zakona se v postopku vrednotenja in v postopku priznavanja za nadaljevanje izobraževanja smiselno uporabljajo tudi v primeru dvostranskih mednarodnih sporazumov, sklenjenih med RS in drugo državo.

K 4. členu – opredelitev vrednotenja izobraževanja

Vrednotenje izobraževanja je proces, v katerem se o opravljenem izobraževanju, ki se izkazuje z listino o izobraževanju, izda mnenje o različnih elementih izobraževanja, v skladu z zakonom. Elementi so določeni v 8. členu zakona. Vrednotenje je urejeno kot možnost, da si tako stranka, ki uveljavlja svoje pravice na podlagi tuje ali domače listine o izobraževanju v različnih postopkih, kot tudi različne institucije, ki v svojih postopkih upoštevajo te listine, pridobijo ustrezno mnenje o določenem izobraževanju.

Mnenje je informativno-svetovalne narave. Mnenje ni obvezujoče in se z njim ne odloča o pravicah in obveznostih prosilcev. Z izdajo mnenja se ne ustvarjajo in ne podeljujejo nove pravice, temveč gre za prenos že pridobljenih pravic za namen zaposlitve, nadaljevanja izobraževanja ali za druge namene.

Pri mnenju o primerljivosti tujega izobraževanja s slovenskim ne gre več za potrditev enakovrednosti poklicnih oziroma strokovnih izobraževalnih programov in s tem naziva poklicne ali strokovne izobrazbe ali študijskih programov ter strokovnih in znanstvenih naslovov, saj je enakovrednost oziroma ekvivalenca v mednarodnem prostoru postala nesprejemljiva praksa.

Konvencija o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji v poglavju o priznavanju visokošolskih kvalifikacij določa, da država pogodbenica lahko oceni visokošolske kvalifikacije, podeljene v drugi državi pogodbenici, in sicer v obliki: nasveta za zaposlovanje na splošno, nasveta izobraževalnemu zavodu za sprejem v njegove programe ali nasveta kateremu koli organu, pristojnemu za priznavanje. ENIC-NARIC center želi sprejeti primerjalni pristop za obravnavanje tujih listin o izobraževanju. Imetnikom teh listin omogoča pridobitev mnenja, v katerem so podane informacije o tujem izobraževanju in v katerem se opravi primerjava tujega izobraževanja s slovenskim.

Podobno ureditev imajo tudi države, katerih sistemi priznavanja izobraževanja so bili preučeni. Estonija izdaja pisno mnenje o tuji kvalifikaciji in instituciji, ki je listino izdala; mnenje je informativno-svetovalne narave, predstavlja pomoč visokošolskim institucijam in delodajalcem pri presoji tuje kvalifikacije ter je priporočilo tako glede dostopa do izobraževanja in njegovega nadaljevanja v okviru estonskega izobraževalnega sistema kot tudi glede dostopa na trg dela v Estoniji. Francija izdaja potrdilo o primerljivosti (*Attestation de comparabilité*), ki primerja tuje izobraževanje s francoskim in s tem nakazuje stopnjo, v katero se tuje izobraževanje umešča v francoski sistem izobraževanja, ter je zgolj informativne narave. Hrvaška izdaja potrdilo, ki formalno potrjuje vrednost tujega izobraževanja, s poudarkom, da se s postopki priznavanja ne ustvarjajo nikakršne pravice niti se ne podeljujejo akademski in strokovni naslovi. Nemčija izdaja potrdilo o vrednotenju tuje listine o izobraževanju (*Zeugnisbewertung*), ki olajša vstop na trg delovne sile in hkrati poenostavlja postopek vpisa na visokošolski zavod, potrdilo ni obvezno niti pravno zavezujoče. Velika Britanija izdaja potrdilo/izjavo o primerljivosti (*Statement of Comparability*), ki je uradno priznan dokument, v katerem sta zapisani pravno nezavezujoča

odločitev o primerljivosti tuje kvalifikacije z britansko ter potrditev te kvalifikacije. V primerjalnih državah končno odločitev glede priznavanja tujega izobraževanja, listine o izobraževanju oziroma kvalifikacije, ki jo listina izkazuje, sprejme izobraževalna institucija, delodajalec ali v primeru reguliranega poklica institucija, ki je pristojna za regulacijo določenega poklica.

K 5. členu – organ vrednotenja izobraževanja in naloge informacijskega centra

Člen opredeljuje pristojni organ za vrednotenje izobraževanja in hkrati podaja razlago termina nacionalni informacijski center oziroma ENIC-NARIC center, ki deluje v okviru ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo.

Republika Slovenija je podpisnica že večkrat navedene konvencije, na podlagi katere je začel veljati Zakon o ratifikaciji navedene konvencije, objavljen v Uradnem listu RS – Mednarodne pogodbe, št. 14/99. Visokošolska kvalifikacija v skladu s konvencijo je opredeljena kot vsaka diploma ali spričevalo, ki ga izda pristojni organ in potrjuje uspešno končan študijski program. V skladu s konvencijo mora Republika Slovenija zagotoviti usklajen ter celovit sistem za zagotavljanje uporabe določil dogovorov. Vse države pogodbenice so zavezane k ustanovitvi in vzdrževanju nacionalnih informacijskih centrov. Sedanji Zakon o priznavanju in vrednotenju izobraževanja (Uradni list RS, št. 73/04) je v 5. členu določal, da se na ministrstvu organizira informacijski center, ki v okviru RS in v mednarodnih okvirih opravlja naloge informacijske točke in naloge na področju priznavanja in vrednotenja. Te naloge je do sedaj opravljala notranja organizacijska enota ministrstva, in sicer Sektor za priznavanje izobraževanja v Direktoratu za visoko šolstvo, skladno s tem zakonom pa nacionalni informacijski center ENIC-NARIC nadaljuje opravljanje nalog v skladu z določili konvencije.

V 2 členu IX. poglavja konvencije je namreč določeno, da:

V vsaki pogodbenici nacionalni informacijski center:

- a) olajšuje pridobiti si veljavne in natančne informacije o svojem visokem šolstvu in kvalifikacijah v svoji državi;*
- b) olajšuje pridobiti si informacije o visokem šolstvu in kvalifikacijah drugih pogodbenic;*
- c) daje nasvete ali informacije o priznavanju in ocenjevanju kvalifikacij v skladu z notranjimi zakoni in predpisi.*

Nacionalni informacijski center je povezan v mrežo ENIC, ki pogodbenicam omogoča sodelovanje z nacionalnimi informacijskimi centri drugih pogodbenic. Slovenija deluje v dveh mrežah informacijskih centrov za priznavanje izobraževanja oziroma pretok informacij o izobraževalnih sistemih: mreži ENIC, ki deluje v okviru Sveta Evrope, ter mreži NARIC, ki deluje v okviru EU.

K 6. členu – predmet vrednotenja izobraževanja

V prvem odstavku so opredeljene vse vrste listin o izobraževanju, ki so lahko predmet vrednotenja. Pri tem so zajete tudi listine o tako imenovanem transnacionalnem izobraževanju, ki ga v RS ureja ZViS, v mednarodnem merilu pa se pri vrednotenju transnacionalnega izobraževanja upoštevajo pravila dobre prakse za obravnavo transnacionalnega izobraževanja (*Revised Code of Good Practice in the Provision of Transnational Education*, ki je priloga Lizbonske konvencije).

V drugi alineji so navedene slovenske listine o izobraževanju, ki so bile tudi do sedaj pogost predmet vrednotenja izobraževanja. Za informacije naprošajo tako imetniki listin, na primer v primeru zaposlitve v tujini ali doma, kot tudi delodajalci in druge prave in fizične osebe. Sem sodijo tako tiste listine o izobraževanju, ki so pridobljene v SRS pred 25. junijem 1991, kot tudi tiste, ki so v RS pridobljene po tem datumu.

Tretja alineja navaja listine o izobraževanju, ki so izdane pred 25. junijem 1991 v nekdanjih republikah Socialistične federativne republike Jugoslavije (v nadaljevanju: SFRJ), razen listin, pridobljenih v Socialistični republiki Sloveniji. Zakon vključuje listine iz nekdanjih republik SFRJ, saj te listine, v skladu z mnenjem Ministrstva za zakonodajo št. 603-23/92-TD z dne 23. junija 1992, veljajo in so veljale v RS brez postopka nostrifikacije ali kasneje priznavanja izobraževanja, saj so bile pridobljene v takrat skupni državi SFRJ. V primerih, ko je iz listine o izobraževanju razvidno, da je bilo izobraževanje zaključeno pred 25. junijem 1991, listina o izobraževanju pa je bila izdana po tem datumu, se taka listina upošteva kot tuja listina o izobraževanju.

V drugem odstavku je podana možnost, da izobraževalna institucija v postopku priznavanja izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja lahko zaprosi ENIC – NARIC center za vrednotenje tuje listine o v celoti in tudi o deloma opravljenem izobraževanju. Mnenje ni zavezujoče, temveč predstavlja izobraževalni instituciji zgolj nasvet pri odločanju. Tovrstna oblika mnenja je v skladu s konvencijo, ki v členu IV.1 določa, da vsaka pogodbenica priznava kvalifikacije, ki jih podelijo druge pogodbenice in pomenijo izpolnjevanje splošnih pogojev za dostop do visokega šolstva v njihovih državah ali za sprejem v programe, ki spadajo v njen visokošolski sistem, in v členu VI.4 določa, da pogodbenica lahko oceni visokošolske kvalifikacije, podeljene v drugi pogodbenici, tudi v obliki nasveta izobraževalnemu zavodu za sprejem v njegove programe.

V tretjem in četrtem odstavku tega člena zakona so navedene listine in dokazila, ki niso predmet vrednotenja. To so listine o izobraževanju, ki traja manj kot en semester oziroma pol leta oziroma je vrednoteno z manj kot 30 ECTS kreditnih točk po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu ECTS. Ravno tako niso predmet vrednotenja listine, pridobljene po zaključenih tečajih, strokovnih izpiti, poklicnih kvalifikacijah ter drugih poklicnih in strokovnih usposabljanjih, ki ne sodijo v šolski sistem države izdajateljice. V večini tovrstnih izobraževanj oziroma strokovnih usposabljanj gre za neko dodatno pridobljeno znanje bodisi v okviru pridobivanja celotne poklicne kvalifikacije, nadgradnjo in razširjanje znanj ter kompetenc z nekega specifičnega področja za potrebe dela ali delovnega mesta, za vseživljenjsko učenje, ki nam bodisi olajša delo na delovnem mestu ali nas določeno področje preprosto zanima in se »izobražujemo«.

K 7. členu – vrednotenje izobraževanja

V členu je določeno, kdo in na kakšen način lahko zaprosi za izdajo mnenja v postopku vrednotenja.

Rok za dopolnitev vloge iz tretjega odstavka je mogoče podaljšati iz upravičenih razlogov, in sicer zaradi prebivanja prosilca v tujini, pridobivanja dokazil in informacij iz tujine in zdravstvenih razlogov.

Pomembno je poudariti, da mnenje ni namenjeno za potrebe priznavanja poklicnih kvalifikacij v skladu z Direktivo EU o priznavanju poklicnih kvalifikacij za zaposlitev v reguliranih poklicih in dejavnostih 2005/36/ES. V mnenju se to zapiše, stranko pa se seznanijo, da se za dodatne informacije lahko obrne na pristojno ministrstvo, ki regulira določen poklic. Postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij urejajo v Republiki Sloveniji pravni akti, s katerimi je prenesena Direktiva 2005/36/ES v slovenski pravni red; temeljni zakon je Zakon o postopku priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. [21/2002](#), [92/2007](#), [85/2009](#)). Kontaktna točka v Sloveniji za vzajemno priznavanje poklicnih kvalifikacij je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Če je prosilec mnenja fizična ali pravna oseba, mora priložiti soglasje imetnika listine o izobraževanju. Če podatka ne bo mogoče pridobiti iz baze informacij in ne bo pridobljeno soglasje imetnika listine, lahko fizična ali pravna oseba pošlje vlogo v anonimizirani obliki in zaprosi za splošno informacijo o listini.

ENIC-NARIC center izda mnenje o tistih elementih izobraževanja, ki so razvidni iz vloge, informacij, ki jih zbira in hrani ENIC-NARIC center, ter dokumentacije, ki jo mora prosilec po potrebi dopolniti. Če je vloga nejasna in nerazumljiva, lahko organ pozove k predložitvi dodatne dokumentacije, če je ta potrebna za izdajo mnenja. V skladu s III.3 členom Konvencije je za ustrezne informacije o izobraževanju odgovoren predvsem prosilec; zagotoviti jih mora v dobri veri. Vloga je popolna od dneva predložitve dodatne dokumentacije oziroma od trenutka, ko so zbrane vse potrebne informacije (III.5 člen).

V primerih, ko je v postopek vrednotenja vložena listina oziroma dokazilo iz tretjega in četrtega odstavka 6. člena ali ko ne gre za listino o v celoti opravljenem izobraževanju zakona, ENIC-

NARIC center vrne dokumentacijo in prosilca z obvestilom seznaniti, da listina v skladu s tem zakonom ni predmet vrednotenja. Skladno z drugim odstavkom 6. člena se vrednotenje opravi tudi za listine o deloma opravljenem izobraževanju, ko zanj zaprosijo izobraževalne institucije.

K 8. členu – vsebina mnenja po elementih

Določba opredeljuje elemente oziroma informacije, ki jih vsebuje izdano mnenje o izobraževanju, ki ga prosilec dokazuje z listino o izobraževanju in s predloženo dokumentacijo. V mnenju so podane informacije po posameznih elementih mnenja, ki jih je v povezavi z izobraževanjem mogoče ugotoviti iz predložene dokumentacije, gradiva o šolskem sistemu države in predmetnem izobraževanju, ki ga od pristojnih institucij, tako domačih kot tujih, in morebitnih drugih relevantnih virov informacij zbira in hrani ENIC-NARIC center.

– Informacija o listini o izobraževanju

Informacija se praviloma nanaša na formalne podatke, ki so razvidni iz listine, kot so ime listine, kraj in datum izdaje, evidenčna številka listine ipd. S tem se identificira listina o izobraževanju, ki je predmet vrednotenja.

– Status izobraževalne institucije in izobraževalnega programa

Pri statusu izobraževalne institucije in izobraževalnega programa se informacije praviloma najdejo na uradni spletni strani mreže ENIC-NARIC: www.enic-naric.net. Ker pa mreža ne zajema vseh držav sveta in vrst izobraževanja, ampak pretežno le terciarno, in ker se politični zemljevid sveta spreminja in se s tem spreminjajo šolski sistemi ter posledično tudi izobraževalne institucije in njihovi programi ter status, je marsikdaj potrebno veliko poizvedovanja, da ENIC-NARIC center pridobi ustrezne in zanesljive informacije o tem, ali je predmetno izobraževanje res del uradnega šolskega sistema določene tuje države in, v smislu slovenske terminologije, posredno izkazuje javno veljavno izobrazbo. Ta element je podrobneje opredeljen v komentarju k 2. členu tega zakona.

– Informacija o opravljenem izobraževanju, o področju oziroma smeri izobraževanja in o njegovi umeščenosti v državi izvora

Informacija o opravljenem izobraževanju vsebuje informacije o izobraževalnem programu, kot na primer ime, način izvajanja izobraževalnega programa, uradno trajanje oziroma obseg študentove študijske obremenitve, izražene v kreditnih točkah (na primer ECTS), pridobljenih splošnih učnih rezultatih (*learning outcomes*), ki so vezani na stopnjo/raven izobraževanja v državi izvora, in druge informacije, ki so na voljo glede na vrsto izobraževanja.

Področje in smer izobraževanja se v mnenju lahko navedeta, vendar le, če je to razvidno iz uradnih listin o izobraževanju. Pri ugotavljanju področja in smeri izobraževanja lahko MVZT upošteva vse uradne listine o izobraževanju, in ne samo zaključno listino. MVZT glede na izkušnje, ki jih ima s tujimi listinami o izobraževanju, ugotavlja, da pogosto na zaključni listini o izobraževanju ni navedena smer ali področje izobraževanja, ki pa je za stranko lahko ključnega pomena pri iskanju zaposlitve ali nadaljevanju izobraževanja. Zaključne listine so mnogokrat vizualno zelo lepe, opremljene s pohvalami in dobrimi željami za maturanta ali diplomanta, a ključni podatki so razvidni iz drugih dokazil ali potrdil o opravljenih obveznostih, priloge k spričevalu, priloge k diplomu. V primeru, da nikjer na listinah o izobraževanju in drugih uradnih dokazilih, ki se nanašajo na predmetno izobraževanje in imetnika listine o izobraževanju, nista razvidna področje in smer izobraževanja, se ta ne navedeta. ENIC-NARIC center nima pristojnosti, da bi se opredelil do področja in smeri izobraževanja samo na podlagi predmetov, ki so razvidni iz dokumentacije. Z ohranitvijo izvirnega področja oziroma smeri se ohranja pestrost evropskega visokošolskega prostora in v slovensko okolje se vnesejo področja, v katerih se v RS ni mogoče izobraževati, in se izvaja najvišji koncept priznavanja – sprejemanje (*acceptance*) v polnosti.

Za primerjavo tujega in slovenskega izobraževanja je pomembna informacija o umeščenosti tujega izobraževanja v izobraževalni sistem v državi izvora. Države praviloma razlikujejo primarno, sekundarno in terciarno izobraževanje. Meje med navedenimi vrstami izobraževanja se od države do države razlikujejo, zato je treba poznati celoten šolski sistem posamezne države.

Znotraj sekundarnega in terciarnega izobraževanja se izobraževanje strukturira še podrobneje. V RS tako poznamo v skladu z Zakonom o poklicnem in strokovnem izobraževanju poimensko razlikovanje »stopenj«, v sekundarnem izobraževanju razlikujemo nižjo poklicno, srednjo

poklicno in srednjo strokovno izobrazbo ter v skladu z Zakonom o gimnazijah (Uradni list RS, št. 1/07 – UPB) srednjo izobrazbo. Na področju terciarnega izobraževanja pa Zakon o višjem strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 86/04) opredeli višjo strokovno izobrazbo in Zakon o visokem šolstvu izobraževalne programe na prvi, drugi in tretji stopnji visokošolskega izobraževanja.

– Informacija o pridobljenem naslovu, nazivu oziroma poimenovanju stopnje ali izobraževalnega programa v državi izvora

V mnenju se v celoti navedejo prosilčev v tujini pridobljen naslov, naziv ali tuje poimenovanje stopnje ali izobraževalnega programa, ki se navaja v izvorni obliki. Podrobneje uporabo tujega naslova, naziva oziroma poimenovanja stopnje opredeljuje 19. člen tega zakona.

– Pravice, ki iz izobraževanja izhajajo

Priznavanje v najširšem pomenu pomeni prenos pravic iz ene države v drugo. V grobem razlikujemo dve temeljni pravici: pravico do nadaljevanja izobraževanja in pravico do vstopa na trg dela.

V mnenju ENIC-NARIC centra se podajo informacije o prej navedenih dveh temeljnih pravicah, ki izhajajo iz izobraževanja. Pri tem je treba poudariti, da se pravica do vstopa na trg dela ne sme zamenjevati z ugotavljanjem ustreznosti oziroma usposobljenosti posameznika za opravljanje določenega reguliranega poklica ali dejavnosti. Po zakonu gre za pravico, ki izhaja iz opravljenega izobraževanja, ki se izkazuje z listino o izobraževanju v smislu ustreznosti za dostop do trga dela. Osnovno izobraževanje pa se v primeru reguliranih poklicev lahko nadgrajuje z dodatnim izobraževanjem in usposabljanjem, pripravništvom, strokovnim izpitom ipd. Tako imenovana poklicna usposobljenost oziroma poklicna kvalifikacija, ki si jo je posameznik pridobil v tujini, se v RS priznava v skladu z zakonodajo, ki ureja posamezno regulirano področje dela.

Pravice do nadaljevanja izobraževanja so lahko v državi izvora izobraževanja različne. Imetnik določene listine o izobraževanju lahko pridobi splošno pravico dostopa do vseh izobraževalnih programov v državi izvora, lahko pa zgolj na določene izobraževalne programe. V posameznik primerih mora kandidat za nadaljevanje izobraževanja izkazati določene umetniške, fizične sposobnosti ali kompetence za raziskovalno delo, mora doseči med izobraževanjem visok učni uspeh ipd. Lahko nadaljuje samo na določenih področjih izobraževanja ali samo na izobraževalnih programih izpopolnjevanja, ki ne dajejo višje stopnje izobrazbe.

Razlike se kažejo tudi pri listinah, ki izkazujejo del opravljenega izobraževanja. Na podlagi listine o deloma opravljenem izobraževanju lahko imetnik tovrstne listine, odvisno tudi od učnega uspeha, napreduje v višji razred ali letnik v istem ali sorodnem programu, lahko pa tudi ne. Razlike so individualne in so pri prehodu iz tujega šolskega sistema v slovenski lahko bolj ali manj pomembne.

– Kratek opis sistema izobraževanja v državi izvora

Kratek opis sistema izobraževanja lahko zajema kratek celoten pregled vrst izobraževanja ali posamezno vrsto izobraževanja, kar je odvisno od posameznega primera vrednotenja. V opisu šolskega sistema se mnenje osredotoči na izobraževanje, ki je predmet vrednotenja.

– Informacija o primerljivosti izobraževanja

Zaradi raznolikosti nacionalnih šolskih sistemov in težnje po preglednosti in primerljivosti teh sistemov so evropske države vzpostavile mednarodna orodja, kot je klasifikacija ISCED, v smislu transparentnosti različnih oblik kvalifikacij pa na evropskem prostoru Evropsko ogrodje kvalifikacij, ki zahteva vzpostavitev nacionalnih ogrodij kvalifikacij, ki pa je v RS še v pripravi. V zdajšnjem izobraževalnem sistemu je to praviloma stopnja javno veljavne izobrazbe. Sama vsebina te alineje pa ne govori neposredno o stopnji izobraževanja in pušča, zaradi pogostih zakonskih in drugih sprememb ter prilagoditve tem spremembam (številčna stopnja, opisna stopnja, raven ipd.), poimenovanje odprto.

Pri primerljivosti izobraževanja, ki se dokazujejo z listinami iz druge in tretje alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona, z izobraževanjem, ki poteka v skladu z veljavno zakonodajo v RS glede na vrsto izobraževanja, gre za iskanje primerljive vrste izobraževanja v smislu primarnega, sekundarnega in terciarnega izobraževanja ter znotraj vrste primerljive ravni izobraževanja.

Na podlagi primerjave informacij o umeščenosti tujega izobraževanja v državi izvora in na podlagi vseh drugih informacij o tujem izobraževanju se tuje izobraževanje umesti v slovenski šolski sistem v smislu vrste izobraževanja. Na primer: določeno tuje visokošolsko izobraževanje v trajanju treh ali štirih let, kjer sta izobraževalna institucija in izobraževalni program del

šolskega sistema države izvora izobraževanja, s katerim si je prosilec v državi izvora pridobil pravico do nadaljevanja izobraževanja na magistrskih študijskih programih z ustreznega področja, je v RS praviloma primerljivo z izobraževanjem, ki se pridobi po študijskih programih prve stopnje.

Poudariti je treba, da pri mnenju o primerljivosti ne gre za potrdilo o enakovrednosti tujega izobraževalnega programa s slovenskim, ne za enakovrednost tujega naslova, naziva ali tujega poimenovanja stopnje s slovenskim strokovnim oziroma znanstvenim naslovom, nazivom poklicne oziroma strokovne izobrazbe. Ne gre za primerjavo vsebin izobraževalnih programov, ampak za primerjavo učnih rezultatov, ki jih je ovrednotila že sama država izvora izobraževanja. RS pa izobraževanje sprejme na osnovi zaupanja v šolske sisteme in sisteme zagotavljanja kakovosti v šolstvu drugih držav.

V primeru, ko določenih informacij o posameznih elementih iz prvega odstavka tega člena ni mogoče ugotoviti, ENIC-NARIC center navede, katerih elementov ni mogoče podati. Ne glede na informacije, ki jih predloži prosilec, in ne glede na informacije, ki jih pridobi ali skuša pridobiti ENIC-NARIC center po uradni poti, se lahko zgodi, da informacij ni ali da jih neka država ali institucija ne želi posredovati ipd.

K 9. členu – ugovor zoper mnenje

V določbi je zagotovljeno pravno varstvo imetnika tuje listine, ki zaprosi za izdajo mnenja o tujem izobraževanju. V primeru, da se prosilec z izdanim mnenjem ne strinja, lahko v petnajstih dneh od vročitve mnenja poda pisni ugovor pri ENIC-NARIC centru zoper posamezne elemente v mnenju. Komisija, ki presoja o ugovoru prosilca, je sestavljena iz treh članov, in sicer je en predstavnik ENIC-NARIC centra, ki ni pripravil mnenja, ki je predmet ugovora, drugi je predstavnik ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo, in sicer iz njegove notranje organizacijske enote, pristojne za visoko šolstvo, oziroma predstavnik ministrstva, pristojnega za šolstvo in šport, in sicer iz ustrezne notranje organizacijske enote, in to glede na raven/vrsto izobrazbe, ki jo izkazuje listina o izobraževanju, ter predstavnik ministrstva, ki je pristojno za opravljanje nalog mreže Eurydice. Eurydice je evropsko informacijsko omrežje za izmenjavo podatkov o izobraževanju, ki deluje v okviru ministrstva, pristojnega za šolstvo in šport.

Komisija, ki jo za vsakokratni ugovor s sklepom imenuje minister, pregleda prejeto dokumentacijo in navedbe v ugovoru. Mnenje lahko dopolni, spremeni z novim mnenjem ali obvesti prosilca z dopisom, da mnenje ostane enako. Pri tem ne gre za vsebinsko presojo izobraževalnega programa ali za presojo pridobljenih kompetenc, temveč za formalno presojo ustreznega prenosa že pridobljenih pravic z zaključenim izobraževanjem.

Mnenje ni obvezujoče in se z njim ne odloča o pravicah in obveznostih prosilcev. Z izdajo mnenja se ne ustvarjajo in ne podeljujejo nove pravice, temveč gre za prenos že pridobljenih pravic za namen zaposlitve, nadaljevanja izobraževanja ali za druge namene.

V primeru, kadar se v mnenju ugotovi očitna pisna ali številčna napaka ali pomota, ENIC-NARIC center po uradni dolžnosti ali na predlog prosilca sam ustrezno popravi napako, tako da izda popravljeno, novo mnenje, s katerim nadomesti prejšnje. Namen te določbe je, da se v takšnih primerih ugovorna komisija ne sestaja. Za takšno popravilo mnenja se ne zaračunajo stroški.

Ugovorna komisija v roku dveh mesecev po vložitvi ugovora preuči izdano mnenje in prosilčeve navedbe v ugovoru ter dopolni ali spremeni izdano mnenje oziroma prosilca obvesti, da izdano mnenje ostane nespremenjeno.

K 10. členu – opredelitev priznavanja

Priznavanje izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja je postopek, v katerem se na osnovi v tujini opravljenega izobraževanja odloča o posameznikovi pravici do nadaljevanja izobraževanja na izobraževalnih institucijah v RS. Imetniku tuje listine se na podlagi odločbe prizna izpolnjevanje vpisnih pogojev oziroma pogojev za prehod v izobraževalni program glede na njegov zahtevek. V postopku se smiselno uporabljajo določbe predpisov, ki v RS urejajo vpise, prestopo oziroma prehode med izobraževalnimi programi.

K 11. členu – organ priznavanja

Za priznavanje, s katerim želi imetnik tuje listine o izobraževanju nadaljevati izobraževanje v RS, je pristojna tista izobraževalna institucija, na kateri želi oseba nadaljevati izobraževanje v RS. Zaradi vsebinske primerjave izobraževanja, opravljenega v tujini, z izobraževanjem oziroma študijem v RS ter zaradi opredelitve tistih vsebin, ki so temeljne za nadaljevanje izobraževanja ali študija na določeni stopnji in smeri v RS, je primerneje, da o tem odločajo strokovni organi izobraževalnih institucij, kar se je v dosedanjem sistemu že izkazalo kot dobra praksa. V postopku je namreč poleg pravic treba opredeliti tudi tiste vsebine izobraževanja ali študija, ki morebiti manjkajo in jih je treba ustrezno nadomestiti.

K 12. členu – predmet priznavanja

Člen opredeljuje predmet priznavanja, ki je izobraževanje, ki se izkazuje s tujo listino o v celoti ali deloma opravljenem izobraževanju.

K 13. členu – vlagatelj

Člen določa, kdo lahko zaprosi za priznavanje izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja.

K 14. členu – postopek

V členu je opredeljen postopek priznavanja za namen nadaljevanja izobraževanja, pri čemer gre za postopek ugotavljanja pravic, ki jih imetniku daje listina o izobraževanju ali študiju v državi izvora, hkrati pa za postopek vsebinskega ugotavljanja temeljev za uspešno nadaljevanje izobraževanja v določenem izobraževalnem oziroma študijskem programu v RS.

Z vsebinsko primerjavo meril se preveri umeščenost tujega izobraževanja v državi izvora in ugotovi izpolnjevanje pogojev za dostop do izbranega izobraževalnega programa.

K 15. členu – pritožba zoper odločbo

Zoper odločbo, izdano v postopku priznavanja za namen nadaljevanja izobraževanja, je mogoča pritožba na pristojni organ izobraževalne institucije v osmih dneh od prejema odločbe. Pravno varstvo v postopkih priznavanja za namen nadaljevanja izobraževanja je tako kot samo odločanje v pristojnosti izobraževalnih institucij. Ker potekata postopek priznavanja in postopek vpisa vzporedno, je tudi pravno varstvo predvideno v okviru obeh postopkov. V primeru osnovne, srednje ali višje šole je tako na primer pritožbeni organ Svet, ki je v skladu z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja pristojen za odločanje o pritožbah v zvezi s statusom učenca, vajenca, dijaka, študenta višje šole in odraslega, v primeru visokošolske institucije pa Senat.

K 16. členu – merila

V prvem odstavku so opredeljena merila kot kriteriji presoje v postopkih priznavanja za namen nadaljevanja izobraževanja. V drugem odstavku so kot merilo navedene druge okoliščine. To merilo je namenjeno specifičnim okoliščinam priznavanja, kot so lahko na primer starost imetnika listine, trajanje študija, umestitev izobraževanja v državi izvora in drugo.

K 18. členu – strokovna podpora ENIC-NARIC centru in izobraževalnim institucijam

V času nastanka ločenih ministrstev, Ministrstva za šolstvo in šport ter Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, je bil sprejet dogovor, da je slednje ministrstvo pristojno za priznavanje in vrednotenje izobraževanja za celotno vertikalo, ne samo za visoko šolstvo. ENIC-NARIC center spremembe na področju visokega šolstva redno spremlja in ima dostopne informacije. Ministrstvo za šolstvo in šport zagotavlja strokovno podporo na področju osnovnega, poklicnega, srednjega in višjega sistema šolanja. Informiranost s področja navedenih sistemov šolstva je v pomoč nacionalnemu informacijskemu centru pri vrednotenju tovrstnih listin o izobraževanju.

K 19. členu – uporaba tujega naslova, naziva oziroma poimenovanja stopnje izobraževanja ali izobraževalnega programa

Po uspešno zaključenem izobraževalnem programu si imetnik listine o izobraževanju lahko pridobi pravico do uporabe določenega strokovnega oziroma znanstvenega naslova, naziva poklicne/strokovne izobrazbe oziroma do uporabe poimenovanja stopnje izobraževanja, v katero se tuje izobraževanje umešča v državi izvora, ali poimenovanje izobraževalnega programa (*title, academic title, professional title, name of degree, name of qualification, Name der Qualifikation, designation* ipd.). Zakon razširja uporabo tujega naslova in naziva v RS tudi na uporabo poimenovanja stopnje ali izobraževalnega programa, ki se zapisuje na podoben način kot naslov oziroma naziv (primer: *Advanced Master of European Studies*).

Priloga k diplomi – *Diploma Supplement* (katere enotni model je pripravljen v sodelovanju z Evropsko komisijo, Svetom Evrope in Unesca/Cepes in implementiran v slovensko zakonodajo s Pravilnikom o prilogi k diplomi (Uradni list RS, št. 56/07)) v točki 2 opredeli »Ime listine in strokovni oziroma znanstveni naslov«, v angleški različici pa »*Name of the qualification and the obtained academic or professional title in the original language*«. V prilogah k diplomi, izdanih v tujini, se najpogosteje pojavlja: *Name of degree awarded in Name of the qualification and (if applicable) the title conferred*.

Iz težnje po čim večji transparentnosti stopenj v EHEA – skupnem evropskem visokošolskem prostoru, ki se je odločil za poimenovanja stopenj na primer *Bachelor* in *Master*, izhaja, da se v teh državah vedno pogosteje za prvo in drugo stopnjo visokošolskega izobraževanja uveljavlja poimenovanje stopnje izobraževanja in se ne podeljuje več naslov (na primer *Degree of Master of Laws* in ne *Title Master of Laws*). Zapis poimenovanja stopnje ali izobraževalnega programa pa je praviloma enak zapisu naslova oziroma naziva, večinoma se zapisuje za osebnim imenom.

ZSZN-1 v RS ureja strokovne in znanstvene naslove in njihovo uporabo. Tudi druge države v svojih nacionalnih zakonodajah določajo uporabo strokovnih oziroma znanstvenih naslovov, uporabo poimenovanja stopnje izobraževanja ali izobraževalnega programa. Zato imetnik tuje listine o izobraževanju, ki si je pridobil tuji naslov, naziv oziroma je končal izobraževalni program s poimenovano stopnjo izobraževanja, lahko naziv ali naslov uporablja v RS v izvorni obliki oziroma transkripciji (prečrkovanje – zapis črk določene pisave s črkami druge pisave, na primer kitajščine v latinico) v skladu s predpisi države izvora listine o izobraževanju. Če je izobraževalna institucija zaključno listino o izobraževanju izdala ne samo v nacionalnem jeziku, ampak še v tujem jeziku (na primer poleg nizozemskega jezika še v angleškem ali latinskem), se lahko uporabljajo tudi uradne jezikovne različice izvirnega naslova oziroma poimenovanja stopnje izobraževanja. Tuji naslov, naziv oziroma poimenovanje stopnje ali izobraževalnega programa, ki se ne prevajajo v slovenski jezik, se navajajo skupaj z navedbo države izvora listine o izobraževanju, prevedeno v slovenski jezik (na primer *Bachelor of Arts, Kraljevina Nizozemska*).

Tujega naslova, naziva ali poimenovanja stopnje izobraževanja imetnik ne sme uporabljati v slovenskem prevodu. Prevajanje oziroma uporaba naslova oziroma naziva, ki si ga posameznik ni pridobil, se skladno z določbami 20. in 21. člena ZSZN obravnava kot prekršek. Podobno tudi štiriindvajseti odstavek Priporočil o kriterijih in postopkih za presojanje tujih kvalifikacij (*Revised recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualification*), ki jih je sprejel Odbor Lizbonske konvencije, določa, da se naslovi tujih kvalifikacij uporabljajo v izvornem jeziku, brez prevajanja.

S tovrstnim načinom uporabe tujega naslova, naziva oziroma poimenovanja stopnje izobrazbe ali izobraževalnega programa RS omogoča hitrejšo mobilnost ter uresničuje prepoznavnost in raznolikost, ki izhaja iz drugih šolskih sistemov skupnega evropskega visokošolskega prostora.

K 20. členu – legalizacija listine o izobraževanju

Vsaka javna tuja listina, tudi listina o izobraževanju, je v pravnem prometu Republike Slovenije veljavna in jo imetnik lahko uporablja, če je taka listina legalizirana v skladu z Zakonom o overitvi listin v mednarodnem prometu (Uradni list RS, št. 64/01) ali v skladu s haaško Konvencijo o odpravi potrebe legalizacije tujih javnih listin, ki je bila v slovenski pravni red implementirana z Zakonom o ratifikaciji konvencije o odpravi potrebe legalizacije tuje javne

listine (Uradni list FLRJ – MP, št. 10/62), torej tudi za potrebe zaposlovanja (mišljeni so primeri, ko notranji pravni akt RS ne predvideva točno določene izobrazbe v skladu s slovenskim visokošolskim sistemom za zaposlitev na določenem delovnem mestu). V postopku vrednotenja izobraževanja, v katerem se ne podeljujejo pravice, je predvideno, da se, skladno s 3. členom Zakona o ratifikaciji konvencije o odpravi potrebe legalizacije tuje javne listine, ne zahteva legalizacija (večkratna nadoveritev ali žig Apostille). Pri tem se upošteva koncept odprave administrativnih ovir (težave strank pri pridobivanju žiga Apostille v državi izvora izobraževanja, veliki stroški za stranko, povezani s tem, več overitev, dolgotrajni postopki ...). Pri tem je treba poudariti, da žig Apostille na izvorniku listine o izobraževanju ni zagotovilo za pristnost oziroma verodostojnost listine.

Če se pri vrednotenju izobraževanja dvomi o izvirnosti listine o izobraževanju, se izvirnost preveri pri izdajatelju listine o izobraževanju oziroma pristojnem organu države, v kateri je bila listina izdana. Če ministrstvo ne more pridobiti informacije o izvirnosti listine iz drugega odstavka tega člena, se v izdanem mnenju to navede oziroma se prosilca na to opozori.

K 21. členu – stroški

Stroški nadomestijo upravno takso, ki jo je prosilec plačal v upravnem postopku priznavanja izobraževanja v skladu z Zakonom o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10 – UPB). Ne glede na to, da vrednotenje izobraževanja ni več upravni postopek, pa stroški poslovanja organa ostanejo pravzaprav enaki kot pri prejšnjem postopku. Plačilo stroškov tako zagotovi oziroma povrne, v enakem obsegu kot upravna taksa, administrativne in strokovne izdatke, ki nastanejo ob vrednotenju izobraževanja.

Stroški izdaje mnenja v postopku vrednotenja izobraževanja se ne zaračunavajo pravnim osebam javnega prava. Pravna oseba javnega prava so pravni subjekti, ki so ustanovljeni z zakonom ali drugim upravnim aktom oziroma javnopravnim aktom (ustanovitev teh je urejeno v več zakonih), lahko pa se ustanovijo tudi z aktom ustanovitelja, kot na primer javna podjetja in javni zavodi. Pravne osebe javnega prava izvajajo javno naravo funkcij in delovanje, za njih veljata posebna ureditev sredstev in način financiranja ter posebna ureditev notranjih in zunanjih razmerij. Pravne osebe javnega prava so primeroma navedeni naslednji subjekti: državni organi, občine, javna podjetja, javni zavodi (šole, bolnišnice), javne agencije, javni skladi, zbornice ...

K 22. členu – informacije javnega značaja

ENIC-NARIC center na spletnih straneh objavlja informacije po elementih iz že izdanih mnenj kot informacije javnega značaja z namenom lažjega prepoznavanja tujega izobraževanja, diplom, izobraževalnih institucij. Objavljene informacije javnega značaja se uporabljajo za namen zaposlovanja (v postopkih izbire kandidatov) in v postopkih priznavanja za namen nadaljevanja izobraževanja enako kot mnenja, izdana na zaprosilo prosilca skladno s tem zakonom. Podatki iz baze informacij javnega značaja se lahko uporabljajo neposredno, brez zaprosila za vrednotenje, če se ugotovi, da gre v posameznem primeru listine za isto izobraževalno institucijo in program.

Informacije po elementih iz izdanih mnenj se objavljajo v anonimizirani obliki v skladu z določili varovanja osebnih podatkov. Uporablja se pojem anonimizacije, ki zahteva, da se v javno objavljenem mnenju pokrijejo (brišejo) le identifikacijski osebni podatki, ki javnosti omogočajo določitev posameznika, na katerega se mnenje nanaša (na primer osebno ime, datum rojstva, prebivališče).

K 23. členu – evidence

Zakon ohranja vodenje zgolj tistih evidenc, ki so potrebne za zagotavljanje transparentnosti v postopkih priznavanja in vrednotenja izobraževanja. Vzpostavljene bodo informacije javnega značaja, katerih namen je opredeljen v 22. členu.

Izobraževalne institucije vodijo evidenco vseh izdanih odločb v postopku priznavanja za namen nadaljevanja izobraževanja. Navedeni so podatki, ki jih morajo izobraževalne institucije voditi. Namen zbiranja, obdelovanja, shranjevanja in posredovanja podatkov iz evidenc je zagotavljanje enakopravne obravnave vlagateljev v postopkih za namen nadaljevanja izobraževanja.

Izobraževalne institucije vodijo navedene evidence za svoje potrebe in o tem ne poročajo ENIC-NARIC centru. Po mnenju Informacijske pooblaščenke ni tehtnih razlogov, ki bi opravičevali, da ENIC-NARIC center te podatke pridobiva glede na to, da so za priznavanje za namen nadaljevanja izobraževanja pristojne izobraževalne institucije. Takšna določba bi pomenila nasprotovanje načelu sorazmernosti. Poleg tega se s tem odpravlja dosedanje administrativno zahtevno in dolgotrajno zbiranje podatkov, s katerim ni dovolj določen namen, da bi lahko ocenili potrebnost in primernost posredovanja/pridobivanja teh podatkov.

K 24. členu – seznam pooblaščenih oseb

ENIC-NARIC center vodi seznam pooblaščenih oseb za vodenje postopka priznavanja izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja na izobraževalnih institucijah. Seznam pooblaščenih oseb vsebuje podatke o osebnem imenu pooblaščenega osebe in naziv izobraževalne institucije.

K 25. členu – ENIC-NARIC center

Skladno s 5. členom tega zakona je predviden kot organ vrednotenja in drugih nalog informacijskega centra ENIC-NARIC center, v tem členu pa je določeno, do kdaj ga je treba sistemizirati. Rok, do katerega je treba najkasneje sistemizirati center, je vezan na trenutek, ko se bo ta zakon začel uporabljati – skladno s 30. členom tega zakona je to trideseti dan po uveljavitvi.

ENIC-NARIC center je organ vrednotenja izobraževanja in opravlja druge naloge informacijskega nacionalnega centra, določene v dokumentu Sveta Evrope in UNESCO »*Joint ENIC NARIC charter of activities and services*«, ki ga je sprejel Odbor Konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij (<http://www.enic-naric.net/documents/Charter.en.pdf>).

K 26. členu – podzakonski predpis

Določeno je, da se v podzakonskem aktu predpiše dokumentacija, ki jo je treba priložiti za vrednotenje in v postopku priznavanja izobraževanja za nadaljevanje izobraževanja. Podzakonski akt določa tudi obrazec za postopek priznavanja izobraževanja za nadaljevanje izobraževanja in višino stroškov za vrednotenje izobraževanja.

K 27. členu – prenehanje veljavnosti

Določeno je prenehanje veljavnosti Zakona o priznavanju in vrednotenju izobraževanja (Uradni list RS, št. 73/04), določb prvega, drugega in tretjega odstavka 19. člena Zakona o strokovnih in znanstvenih naslovih (Uradni list RS, št. 61/06) in Pravilnika o obrazcih, dokumentaciji, stroških in načinu vodenja evidenc v postopkih priznavanja in vrednotenja izobraževanja (Uradni list RS, št. 6/05 in 98/09) z dnem začetka uporabe tega zakona.

K 28. členu – dokončanje že začelih postopkov

V tem členu je predvideno, da se ne glede na določbe v 27. členu, za vse vloge, ki so bile vložene do začetka uporabe tega zakona, postopki pa še niso bili pravnomočno dokončani, uporabljata Zakon o priznavanju in vrednotenju izobraževanja (Uradni list RS, št. 73/04) in Pravilnik o obrazcih, dokumentaciji, stroških in načinu vodenja evidenc v postopkih priznavanja in vrednotenja izobraževanja (Uradni list RS, št. 6/05 in 98/09).

Predvidena je tudi možnost, da se za vloge, ki so bile vložene v skladu z Zakonom o nostrifikaciji v tujini pridobljenih šolskih spričeval (Uradni list SRS, št. 42/72), uporablja 22. člen Zakona o priznavanju in vrednotenju izobraževanja (Uradni list RS, št. 73/04).

K 29. členu – podaljšanje uporabe predpisov, ki prenehajo veljati

Določeno je prehodno obdobje dvanajstih mesecev, ko se izrecno določeni členi zakona uporabljajo le v primerih, ko gre za vloge, ki so vložene v postopek priznavanja za namen zaposlovanja in v katerih se ugotavlja enakovrednost tujega naslova s slovenskim strokovnim oziroma znanstvenim naslovom ter tujega naziva poklicne oziroma strokovne izobrazbe s slovenskim nazivom poklicne oziroma strokovne izobrazbe. To prehodno obdobje je predvideno

zgolj za primere reguliranih poklicev, za katere se v področnem zakonu izrecno zahteva ugotovljen slovenski naziv poklicne oziroma strokovne izobrazbe ali strokovni oziroma znanstveni naslov, in ne za vse postopke. Stranke lahko na podlagi tega člena vložijo vlogo, v kateri bodo zahtevale le ugotovitev v 3. točki V. poglavja Obrazca Z (navedeni obrazec je sestavni del Pravilnika o obrazcu, dokumentaciji, stroških in načinu vodenja evidenc (Uradni list RS, št. 6/05 in 98/09). Izrecno so navedeni posamezni členi, odstavki in alineje Zakona o priznavanju in vrednotenju izobraževanja (Uradni list RS, št. 73/04) in Pravilnika o obrazcu, dokumentaciji, stroških in načinu vodenja evidenc (Uradni list RS, št. 6/05 in 98/09), ki še veljajo v prehodnem obdobju za te konkretne primere. Če bodo stranke v vlogi navedle tudi preostala zahtevka, bodo vloge oziroma zahtevki v tem delu skladno z določili Zakona o splošnem upravnem postopku zavrženi, saj ne bo več pravne podlage.

Prehodno obdobje dvanajstih mesecev v tem delu je predvideno zato, ker ureditev reguliranih poklicev posega v širok spekter slovenske zakonodaje in je treba omogočiti daljše obdobje, da se zakonodaja prilagodi novi ureditvi.

Drugi odstavek določa, da bodo vloge, vložene po preteku prehodnega dvanajstmesečnega obdobja zavržene skladno z določili ZUP, saj bo po tem obdobju mogoče zaprositi le še za izdajo mnenja skladno z določili tega zakona.

K 30. členu – uveljavitev in uporaba

Začetek veljavnosti tega zakona je vezan na objavo v Uradnem listu RS, kar bo petnajsti dan po njegovi objavi. Njegova uporaba pa je predvidena oziroma odložena za trideset dni po njegovi uveljavitvi, saj je treba upoštevati časovno obdobje, da postane veljaven tudi pravilnik, da se javnost seznanj s spremembami in da se udeleženci prilagodijo novim nalogam.